

«Арқалық қаласындағы облыстық № 2 әмбебап ғылыми кітапханасы» КММ Әдістеме-библиография бөлімі

**2023 жылға
берілген Арқалық
қаласының атаулы
күндер күнтізбегі**

**ӘОЖ 038
КБЖ 92
К 17**

**Құраст.: С. М. Көшкінбай, Т. С. Қойшыбаева
Шығ. жауапты: К. Б. Борибаева
Ред.: С. Қ. Ибикенова**

2023 жылға берілген Арқалық қаласының атаулы күндері және оқиғалар күнтізбегі [Мәтін] / Арқалық қаласындағы облыстық № 2 әмбебап ғылыми кітапханасы» КММ, Әдістеме-библиография бөлімі ; құраст.: С. М. Көшкінбай, Т. С. Қойшыбаева ; шығ. жауапты. К. Б. Борибаева. – Арқалық, 2022. – 64 б.

Күнтізбеде жалпы халықтық маңызы бар оқиғалар мен өлкеміздің тарихындағы, экономикасы мен мәдени өміріндегі айтулы оқиғалар мен атаулы күндері, 2023 жылы мерейтойы аталып өтілетін атақты тұлғалар туралы ақпараттар берілген. Сонымен қатар Қазақстан Республикасының ұлттық, мемлекеттік, кәсіптік және өзге де мерекелі күндері енгізілген.

**УДК 038
ББК 92**

**© Авторлық құқықты қорғау белгісі
(құрастырушының, автордың немесе
мекеменің аты-жөні)**

ISBN 9965-32-862-5

© С. М. Көшкінбай

Құрастырушыдан

Қостанай облысының Арқалық қаласындағы облыстық № 2 әмбебап ғылыми кітапханасының әдістеме-библиография бөлімі сіздердің назарларыңызға 2023 жылға берілген Арқалық қаласы және аймағының атаулы күндері және оқиғалар күнтізбегінің кезекті шығарылымын ұсынып отыр.

«Күнтізбенің» негізгі мақсаты – өңіріміздің танымал тұлғалары мен оның тарихы, мәдениеті, экономикасы туралы ақпарат беру. Сондай-ақ біздің кітапхана қорында бар ақпараттарды оқырмандарға жеткізу және насихаттау. Күнтізбе кітапханаларда, оқу орындарында, ұйымдар мен мекемелерде түрлі шараларды өткізуді жоспарлауға мүмкіндік береді.

Басылымға өлкеміздің атаулы тарихи оқиғалары мен атақты адамдардың мерейтойлары жайында ақпарат енгізілген. Қаламыздың тарихи, мәдени, экономикалық, әлеуметтік дамуына ат салысып жатқан мекемелер мен кәсіпорындардың, қалалар мен аудандардың, селолардың мерейтойлық даталық күндерін табуға болады.

2023 жылдың негізгі оқиғалары мен мерейтойлық күндері: «Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекарасы туралы» заң қабылданғанына 30 жыл, Ақмола қ. ҚР астанасы болып бекітілуі және Астана қ. болып өзгертілгеніне 25 жыл, Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы енгізілгеніне 30 жыл.

Күнтізбеде көпшілікке танымал белгілі қайраткерлердің өмірі мен атқарған қызметтері жайлы мәліметтер берілген.

Атап айтсақ, батыр Аманкелді Иманов. (150 ж.), Аманкелді ауданының құрылғанына (95 ж.), ақын Жармағамбетов Қ. (105 ж.), ақын Қайырбеков Ғ. (95 ж.), ғалым Сағадиев К. (85 ж.), әртіс Боранбаев Ә. (75 ж.), жазушы Нұрманов А. (90 ж), ұстаз, Ғапбасов Ж. (75 ж.), әнші, сазгер Деріпсалдин Қ. (70 ж), журналист Жүнісұлы Ж. (80 ж), ақын, журналист Мұсабаев Х. (70 ж) және басқалары.

Сонымен қатар Қазақстан Республикасының ұлттық, мемлекеттік, кәсіптік және өзге де мерекелі күндері енгізілген.

Бұл атаулы күндер тізбесі жылдың әрбір айы бойынша реттеліп тізіледі және сол жылдың «Айы мен күні белгісіз атаулы күндері» берілген, «Туған күні мен айы белгісіз қайраткерлер, мекемелер мен тарихи оқиғалар тізімі» жеке топтастырылған.

Басылым негізінен кітапханашыларға, ақпараттық орталықтың, баспасөз және басқа да бұқаралық ақпарат құралдарының қызметкерлеріне, мұғалімдерге, студенттерге және өлкеміздің тарихын танып-білгісі келген оқырман қауымға арналған.

Арқалық қаласы және аймағының 2023 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндер

Қаңтар

- 1 – журналист, жазушы **Жақсылық Жүнісұлының** туғанына 80 жыл (1943).
- 6 – Торғай облысының Ленин орденімен марапатталғанына 50 жыл (1973).
- 10 – әнші, сазгер **Қалибек Деріпсалдиннің** туғанына 70 жыл (1953).
- 10 – ақын, журналист **Есенгелді Сүйіновтің** туғанына 65 жыл (1958).
- 15 – Арқалық ауданының құрылғанына 60 жыл (1963).
- 17 – Аманкелді ауданының құрылғанына 95 жыл (1928).

Ақпан

- 4 – ғалым, тарих ғылымының докторы **Тілеміс Мұстафиннің** туғанына 95 жыл (1928).
- 12 – Қазақ ССР халық ағарту ісінің озық қызметкері **Жәнібек Ғапбасовтың** туғанына 75 жас (1948).
- 15 – журналист, жазушы **Балмағанбет Жүнісұлының** туғанына 95 жыл (1928).
- 16 – Мемлекет қызметкері **Серікбай Тапаевтың** туғанына 75 жыл (1948).
- 18 – академик **Кенжеғали Сағадиевтің** туғанына 85 жыл (1938).
- 23 – ақын **Бақыт Қайырбековтің** туғанына 70 жыл (1953).

Наурыз

- 1 – әртіс **Әнуар Боранбаевтің** туғанына 75 жыл (1948-1999).
- 2 – ақын, әнші **Құтжан Қанжығалиннің** туғанына 120 жыл (1903-1975).
- 5 – Торғай облысы алғаш рет Ленин орденімен марапатталғанына 50жыл (1973).
- 21 – жазушы **Дінәш Нұрмұхамедовтің** туғанына 75 жыл (1948-2006).

Сәуір

- 3 – халық батыры **Аманкелді Имановтің** туғанына 150 жыл (1873-1919).
- 17 – әдебиетші, ғалым **Жұмағали Ысмағұловтің** туғанына 95 жыл (1928).
- 24 – сазгер **Ғалымжан Құрмановтың** туғанына 70 жыл (1953-2012).
- 30 – жазушы **Ақан Нұрмановтың** туғанына 90 жыл (1933-1968).

Мамыр

- 18 – композитор **Болат Хамзиннің** туғанына 85 жыл (1938-1992).
- 25 – медициналық білім алған алғашқы қазақ әйелдерінің бірі **Аққағаз Досжанованың** туғанына 130 жыл (1893-1932).

Маусым

- 1 – ақын, журналист, аудармашы **Бәкеш Әбдіханұлының** туғанына 80 жыл (1943).
- 23 – Мәдениет қызметкерлерінің обком кәсіподағы құрылғанына 70 жыл (1953).

Тамыз

- 15 – ақын **Ғафу Қайырбековтің** туғанына 95 жыл (1928-1994).
- 15 – қалалық «Торғай» газетінің шыққанына 25 жыл (1998).
- 20 – Социалистік Еңбек ері **Жансұлтан Демеевтің** туғанына 95 жыл (1928-1988).
- 21 – ақын, сыншы **Аманкелді Мырзабековтің** туғанына 55 жыл (1968).
- 25 – медицина ғылымының докторы, профессор **Сағынтай Есенғалиұлы Тайбағаров** туғанына 90 жыл (1933-2007).

Қыркүйек

- 2 - № 5 орта мектептің ашылғанына 50 жыл (1973).
- 3 – Торғайда тұңғыш кәсіптік мектептің ашылғанына 140 жыл (1883).
- 15 – КСРО Мемлекеттік сыйлықтың иегері, Социалистік Еңбек Ері **Кәмшат Дөненбаеваның** туғанына 80 жыл (1943).
- 15 – тарих ғылымының докторы **Әзірхан Жұмасұлтановтың** туғанына 95 жыл (1928).
- 15 – Қазақстанның халық жазушысы **Қайнекей Жармағамбетовтің** туғанына 105 жыл (1918-1974).
- 16 – Кеңес Одағының батыры **Геленхан Идирисовтің** туғанына 110 жыл (1913-1977).
- 26 – ақын **Марфуға Бектемірованың** туғанына 65 жыл (1958).
- 30 – Қостанай педагогикалық училищесінің ашылғанына 60 жыл. (1963).

Қазан

- 1 – жазушы, педагог **Спандияр Көбеевтің** туғанына 145 жыл (1878-1956).
- 1 – ақын, жазушы **Нұрхан Ахметбеков** мұражайының ашылғанына 40 жыл (1983).
- 27 – Арқалық жұмысшылар поселкасы құрылғанына 65 жыл (1958).

Қараша

- 5 – Арқалық қаласына бірінші теміржол поездінің келгеніне 65 жыл (1958).
- 6 – «Горняк» мәдениет үйінің ашылғанына 50 жыл (1973).
- 12 – «Жас ұлан» жасөспірімдер орталығының ашылғанына 50 жыл (1973).
- 20 – журналист **Сырлыбай Бүркітбаевтың** туғанына 100 жыл (1923-2000).
- 29 – журналист **Әубәкір Қылышбайұлының** туғанына 90 жыл (1933-2010).

Желтоқсан

- 7 – ақын, журналист **Хамитбек Мұсабаевтың** туғанына 70 жыл (1953).
15 – математик, профессор **Асқар Закариннің** туғанына 115 жыл.
(1908-1990).
31 – қоғам қайраткері, тарих ғылымының докторы **Әмір Қанапиннің**
туғанына 110 жыл (1913-1987).

2023 жылы айы мен күні белгісіз аталып өтілетін және еске алынатын күндер

- алғашқы қазақ дәрігері **Мұхамеджан Қарабаевтың** туғанына 125 жыл (1898-1928).
- **Жанкелді ауданының** құрылғанына 95 жыл (1928).
- ақын **Ақсұлу Орысбайқызының** туғанына 150 жыл (1873-1893).
- **Торғай қаласында қолөнер училищесінің** ашылғанына 140 жыл (1883).
- **Тархан Шақшақ Жәнібектің** туғанына 330 жыл (1693-1752).
- әнші, композитор **Естай Беркімбайұлының** туғанына 155 жыл.
(1868-1945).
- халық ақыны **Файзолла Сатыбалдыұлының** туғанына 140 жыл
(1883-1959).
- ақын **Сейдахмет Бейсенұлының** туғанына 180 жыл (1843-1912).
- ақын **Мәтібай Сарбасұлының** туғанына 180 жыл (1843-1928).
- **Құлан Кейкі батырдың** туғанына 150 жыл (1873).
- **Торғай агро-техникалық колледжінің** құрылғанына 25 жыл (1998).
- ҚазКСР халық ақыны **Нұрхан Ахметбековтің** туғанына 120 жыл
- халық ақыны **Сәт Есенбаевтың** туғанына 130 жыл (1893-1975).
- Қостанайда **Ыбырай Алтынсариннің сұрауы бойынша қыздар училищесі интернатымен** ашылғанына 130 жыл (1893).
- Социалистік Еңбек Ері **Назарбек Сәндібековтің** туғанына 95 жыл
(1928-1990).
- **Жітіқара қалалық кітапханасының** ашылғанына 60 жыл (1963).
- **Қостанай сурет мектебінің** ашылғанына 40 жыл (1983).
- «**Костанайские новости**» газетіне 105 жыл (1918).
- «**Алға**» жастар журналының шыққанына 20 жыл (2003).

17 қаңтар

Аманкелді ауданының
құрылғанына 95 жыл

(1928)

Аманкелді ауданы - Қостанай облысының құрамындағы әкімшілік бөлік. Жер көлемі 37,3 мың шаршы км. Тұрғын халқы 39,7 мың адам (2009). Алғаш Батпаққара ауданы болып, 1928 жылы 17 қаңтарда құрылған.

1936 жылы 21 қыркүйекте 1916 жылғы Торғай көтерілісінің қолбасшысы, халық батыры Аманкелдінің есімі берілді. Ауданның жаңа шекарасы 1997 жылы 17 маусымда бекітілді. Орталығы – Аманкелді кенті. Аманкелді ауданы Торғай үстіртінің оңтүстік-шығыс бөлігінде орналасқан. Батысында Жанкелдин ауданымен, солтүстігінде Наурызым ауданымен, шығысында Арқалық ауданымен, оңтүстігінде Ақмола облысының Ұлытау ауданымен шектеседі. Пайдалы қазбалары: қоңыр көмір, темір кентасы, боксит және құрылыс материалдары. Климаты айқын құрылықтық, қысы суық, жазы ыстық және қуаң. Аудан аумағы Торғай, Ұлыжыланшық өзенінің бас жағы мен олардың салалары Сарыөзен, Жалдама және Қараторғайдың орта және төменгі ағыстары алабын қамтиды. Сарыөзеннің салалары Үлкен дәмді, Мойылды және Жалдама өзенін кеңінен пайдаланылады. Аудан аймағы көлге өте бай. Олардың бастылары: Балықты, Топалаң, Қоғалыкөл, Шақпақ, Алакөл, Ағаштыкөл. Халқының көпшілігі ауылдық жерлерде қоныстанған. Шаруашылық бірлестіктері мен тұрғындары мал өсіріп, егін егумен айналысады. Өзен бойларында бақша өнімдерін өсіреді. Мал шаруашылығы қой-ешкі, ірі қара, жылқы өсіруге бағытталған.

Аудан тарихы ежелгі Торғай өлкесімен тығыз байланысты. Аумағындағы жер-су атауларына қарағанда орта ғасырлардағы моңғол шапқыншылығы, 15 ғасырдың 50 жылынан басталып, аттай үш ғасырға ұласқан жоңғарлар мен Еділ қалмақтарының ойраны бұл аймақты да талай қанды қырғынға ұшыратқан. 1837-47 жылдары Ресей империясының отаршылдық езгісіне қарсы, бостандық жолында жанкешті соғыс жүргізген батыр хан Кенесары Қасымұлының негізгі таянышы, белгілі тарихшы Е. Бекмахановтың дәлелдері бойынша, қыпшақ тайпасы болғаны белгілі. Ата қонысы Көкше өңірінен оңтүстікке қарай ығысуға мәжбүр болған хан штабы екі жылдай Жыланшық бойын тұрақ еткен. Торғай, Жыланшық, Жалдама, Сарыөзен, Қабырға өз алқаптарын жайлаған елдің Иман батыр, Төлебай батыр, Жәуке батыр, Қошқар батыр ержүрек азаматтары бастаған хан жасағына қосылған. Азаттық жолындағы күресті одан әрі жалғастырып, орыс патшасының қаруланған мың сан жазалаушы отрядына бас иемей, бостандық туын желбіреткен күйі 1917 жылғы төңкеріске жеткен торғай көтерілісінің

ұйтқысы қазіргі Аманкелді ауданы аумағынан атқа мінген азаматтар, Әбдіғапар хан мен Аманкелді батыр болғаны әлемге аян.

1938 жылы халық ақыны Н. Ахметбековтың басқаруымен ауданаралық халық театры ұйымдастырылды. Ауданаралық алғашқы халық театрының артистері Ғазиза Салықова, Назым Есмағамбетова, Зағипа Қизатова, Шыңғысхан Тұрмұхамбетов, Орман Есмағамбетов, Ахметқан Әбіқаев, қазыбек Әбенютер жемісті еңбек етіп, халықтың көзайымына айналды.

1970-90 жылдары аудан экономикасы мен әлеуметтік өмірінің өркендеген кезеңі болды. Аманкелді кентінде мәдениет үйі, А. Имановтың тарихи-өлкетану музейі, орта мектеп, емхана, аурухана, бірнеше мемлекеттік мекемелер ғимараттары бой көтеріп, іске қосылды. 1977-84 жылдар аралығында Торғай, Қараторғай, Жалдама өзеніне көтерме бөгет салынды. Аудан мал шаруашылығы жөнінен республика бойынша социалистік жарыстың жеңімпазы атанды. «Тұрғын үй» бағдарламасы жүзеге асырылып, аудан орталығында тұтас жаңа көшелер бой түзеді. 1977 жылы жеке отау тіккен Амантоғай ауданы таратылып, 1988 жылы «Амантоғай», «Ақсуат» кеңшарларының жерлері тұрғын халқымен Аманкелді ауданының құрамына қосылды. Аудан Бүкілодақтық социалистік жарыста үздік шығып, ауыспалы Қызыл Туға ие болды. Еліміз егемендік алғаннан кейін Иман батырдың, Жәуке батырдың, Қошқар батырдың, Мәтібай ақынның, Ф. Сатыбалдыұлының, Сәт ақынның, А. Нұрмановтың, Кейкі Көкембайұлының мерейтойлары өткізілді.

Әдебиеттер:

1. Аманкелді халық театры // Қазақ мәдениеті. Энциклопедиялық анықтамалық. – Алматы: «Аруна Ltd» ЖШС, 2005. – Б. 51–52.
2. Аманкелді ауданы [Мәтін] // Торғай елі: энциклопедия / құраст. Т. Рсаев ; ред. А. Ахметов. – Алматы, 2013. – Б. 45–49.

Мерзімді басылымдардағы жарияланымдар:

3. Алтын сақа сайысы [Мәтін] : [аудандық кітапхана ұжымы ұйымдастырған Алтын сақа сайысы туралы] // Аманкелді арайы. – 2012. – 8 маусым. – Б. 4.
4. Аманкелді ауданының 2009 жылғы әлеуметтік-экономикалық дамуының қорытындылары мен 2010 жылға арналған міндеттері [Мәтін] : [аудан әкімі С. Ахметовтың тұрғындармен есепті кездесуінде сөйлейтін сөзінің тезистері] // Аманкелді арайы. – 2010. – 8 қаңтар. – Б. 1–2.

5. Ардагерлер ардақталды [Мәтін] : [аудан әкімі ақсақалдарға сый-сияпат жасап, мереке құрметіне бәйге өткізіп, жүлделер тапсырды] // Аманкелді арайы. – 2012. – 5 қазан. – Б. 1–2.
6. Атақты қос балуанға арналған алғашқы турнир [Мәтін] : [ауданымызда қазақ күресін дамытуға игі ықпал жасалуда] // Аманкелді арайы. – 2014. – 13 маусым. – Б. 6.
7. Аудандық газеттің 80 жылдық мерейтойы аталып өтті // Аманкелді арайы. – 2015. – 19 маусым. –Б. 1.
8. Ауданның 2013 жылғы әлеуметтік-экономикалық даму қорытын дылары және 2014 жылға арналған міндеттері [Мәтін] : [Аманкелді ауданының әкімі Ж. Қ. Тәукеновтың есебі] // Аманкелді арайы. – 2014. – 31 қаңтар –7 ақпан. – Б. 1–2.
9. Ауданымызға қамқорлық жасайтын шешім қабылдады [Мәтін] : [аудандық балалар мен жасөспірімдер спорт мектебін күрделі жөндеуден өткізуге 70 000 000 теңге қаржы бөлінгендігі туралы] / өз тілшіміз // Аманкелді арайы. – 2014. – 29 тамыз. – Б. 3.
10. Ауданымызда мұрағат ашылды [Мәтін] : [Аманкелді ауданында жаңа нысанның ашылуы туралы] // Аманкелді арайы. – 2012. – 20 қаңтар. – Б. 1.
11. Аудандық мұрағат салтанатты түрде ашылды [Мәтін] : [Қ. Әбенев атындағы аудандық мәдениет үйінің алаңында мұрағаттың ашылуы өтті] // Аманкелді арайы. – 2012. – 8 маусым. – Б. 1.
12. Аудандық сот нәтиже және алдағы міндеттер [Мәтін] : [сот төрағасы Т. С. Байкин ауданымыздың "Аманкелді арайы" газетіне арнап бринфинг өткізді] / сұхбатты жүргізген Әнет Жұмабек // Аманкелді арайы. – 2016. – 22 қаңтар. – Б. 6.
13. Ауданымыздың 2013 жылғы 13 жетістігі [Мәтін] : [аудан жетістіктері] // Аманкелді арайы. – 2014. – 1 қаңтар. – Б. 1.
14. Ауданымыздың 85 жылдығы аталып өтті [Мәтін] : [аудан тарихына арналған іс-шаралар] // Аманкелді арайы. – 2013. – 18–25 қаңтар. – Б. 3.
15. Ауылға ауыз су құбыры тартылуда [Мәтін] : [Байғабыл ауылындағы тартылып жатқан су құбыры жайлы] / өз тілшіміз // Аманкелді арайы. – 2014. – 18 шілде. – Б. 1.
16. Ауыл халқымен қоян-қолтық жұмыс істеудің пайдасы зор [Мәтін] : [Үрпек ауылының тыныс-тіршілігі] / айқарма бетті әзірлеген Гүлбаршын Смайылова // Аманкелді арайы. – 2015. – 20 ақпан. – Б. 5.
17. Ахатов, Е. Сіздермен сегіз мың рет сырласты [Мәтін] : [аудандық "Біздің Торғай" газетінің 8000 саны шығуы туралы] / Е. Ахатов // Біздің Торғай. – 2010. – 22 қаңтар. – Б. 4.
17. Ахметов, С. Мерекелік құттықтаулар [Мәтін] : [Ұлы Жеңістің 67 жылдық мерекесі жайында] / С. Ахметов Аманкелді арайы. – 2012. – 9 мамыр. – Б. 1.

19. Ахметов, С. Еңсесін тіктеген ел [Мәтін] : [Амангелді аудан шаруашылығы туралы] / С. Ахметов // Егемен Қазақстан. – 2005. – 13 мамыр. – Б. 3.
20. Ахметов, С. "Өлкемізді өркендете береміз " [Мәтін] : [Аманкелді ауданының экономикалық дамуы] / С. Ахметов // Ақиқат. – 2008. – № 7. – Б. 28–32.
21. Әбеу, К. Халық бізге сенім артады [Мәтін] : [амангелділік жас депутат Нұрлыбек Игіліков] / К. Әбеу // Қостанай таңы. – 2013. – 27 қыркүйек. – Б. 9.
22. Әлмағанбетов, Б. Шыңдық шарапаты [Мәтін] : [ауданымыздың асыл азаматы Бүркітбаев Ғазиздің шығарған туындысы туралы] / Б. Әлмағанбетов // Аманкелді арайы. – 2012. – 2 наурыз. – Б. 2.
23. Әмірқосымов, С. Алғашқы рет жүлдегер атанды [Мәтін] : [Аманкелді балалар және жасөспірімдер спорт мектебінің футбол командасы жайлы] / С. Әмірқосымов // Аманкелді арайы. – 2013. – 27 желтоқсан. – Б. 3.
24. Әубәкіров, Т. Әлеуметтік саладағы оң өзгерістер [Мәтін] : [аудан бойынша әлеуметтік салалар жұмысы туралы] / Т. Әубәкіров // Біздің Торғай. – 2011. – 5 шілде. – Б. 3.
25. Байдебеков, Қ. Ауданға Торғай аты қайтарылса... [Мәтін] : [туған жер туралы толғаныс] / Қ. Байдебеков // Түркістан. – 2009. – 2 шілде. – Б. 3.
26. Байділдина, Қ. Құмкешу - сырлы мекенім / Қ. Байділдина // Қостанай таңы. – 2016. – 2 ақпан. – Б. 8.
27. Байділдин, Ш. Ұлы дала ұрпағымыз [Мәтін] : [тарихи-мәдени экспедицияның жұмысы жайлы] / Ш. Байділдин // Торғай. – 2015. – 2 қазан. – Б. 3.
28. Батыр ата елінің қастерлі күні [Мәтін] : [ауданымыздың тарихы туралы] // Аманкелді арайы. – 2014. – 17 қаңтар. – Б. 1.
29. Газеттің бүгінгі тыныс-тірлігі [Мәтін] : [аудандық редакция ұжымы туралы] // Аманкелді арайы. – 2015. – 5–12 маусым. – Б. 8.
30. Досжанов, Х. Атыңнан айналайын, Аманкелді! [Мәтін] : [ауданға қоныс аударған халықтар туралы] / Х. Досжанов // Қостанай таңы. – 2015. – 10 ақпан. – Б. 4.
31. Досжанов, Х. Үрпек [Мәтін] : [Үрпек ауылының тыныс тіршілігі] / Х. Досжанов // Қостанай таңы. – 2014. – 12 наурыз. – Б. 6.
32. Еңбек ерлерінің ескерткіш тақтасы ашылды [Мәтін] [ауданымыздан шыққан Социалистік Еңбек ерлеріне арналған ескерткіш тақта қою рәсімі өтті] // Аманкелді арайы. – 2015. – 3 шілде. – Б. 1.
33. Есенжол, А. Бұзылмасын ұямыз [Мәтін] : [Аманкелді ауданы, Қабырға ауылының тыныс - тіршілігі] / А. Есенжол // Егемен Қазақстан. – 2013. – 9 ақпан. – Б. 6.

34. Жастар- жасампаз күш [Мәтін] : [Аманкелді ауданында өткен "Дипломмен- ауылға!" атты жастар форумы туралы] // Аманкелді арайы. – 2011. – 21 қазан. – Б. 1–2.
35. Жұмабеков, С. Аймақтың мұң-мұқтажы [Мәтін] : [Аманкелді және Жанкелдин аудандарының кейбір өзекті мәселелері жайлы] / С. Жұмабеков // Қостанай таңы. – 2015. – 13 ақпан. – Б. 8.
36. Жұмағұлов, С. Жастық шақ жарқылы [Мәтін] : [аудан жастарының жұмыстары туралы] / С. Жұмағұлов // Аманкелді арайы. – 2011. – 14 қазан. – Б. 1.
37. Жұмаділдақызы, Г. Аудан әкімінің кубогі [Мәтін] : [ауданымызда өткізілген дзюдо күресінің қорытындысы туралы] / Г. Жұмаділдақызы // Аманкелді арайы. – 2011. – 2 желтоқсан. – Б. 1.
38. Карбозов, Т. Жетістектеріміз мол, межелеріміз зор [Мәтін] : [аудан, ауыл шаруашылығы саласының қазіргі жағдайы туралы] / Т. Карбозов // Аманкелді арайы. – 2013. – 15 қараша. – Б. 3.
39. Киелі тәуелсіздікке 20 жыл [Мәтін] : [Аманкелді ауданы жастарының ІҮ форумына дайындық үстінде] // Аманкелді арайы. – 2011. – 14 қазан. – Б. 1.
40. Қалиев, Д. Торғай өлкесіне саяхат [Мәтін] : [экскурсиялық саяхат] / Д. Қалиев // Арқалық хабары. – 2017. – 7 сәуір. – Б. 3.
41. Қуандықұлы, Қ. Аймақ абыройын асырып [Мәтін] : [облыс орталығында Аманкелді ауданының мәдениет күндері туралы] / Қ. Қуандықұлы // Аманкелді арайы. – 2011. – 7 қазан. – Б. 1.
42. Қуандықұлы, Қ. Алға, Аманкелді ауданы! [Мәтін] : [ауданымыздың туған күні туралы] / Қ. Қуандықұлы // Аманкелді арайы. – 2016. – 15 қаңтар. – Б. 5.
43. Қуандықұлы, Қ. Аманкелді астығы [Мәтін] : [даладағы дән дариясында] / Қ. Қуандықұлы // Аманкелді арайы. – 2014. – 12 қыркүйек. – Б. 4–5.
44. Меңдібай, С. Аудан туралы туынды [Мәтін] : [Аманкелді ауданының құрылуы туралы] / С. Меңдібай // Қостанай таңы. – 2008. – 19 қыркүйек. – Б. 5.
45. Мұсабаев, Х. Аманкелдінің ажарын ашқан [Мәтін] : [ауданда пайлануға берілген 16 пәтерлік коммуналдық тұрғын үй туралы] / Х. Мұсабаев // Қостанай таңы. – 2009. – 18 қараша. – Б. 7.
46. Мұсабаев, Х. Аманкелдіде құрылыс қызған [Мәтін] : [аудандағы тұрғын үй құрылысы туралы] / Х. Мұсабаев // Қостанай таңы. – 2008. – 13 тамыз. – Б. 3.
47. Мұсабаев, Х. Аманкелдіде мұрағат ашылды: [Мәтін] [ауданымызда мұрағат мекемесінің ашылуы туралы] / Х. Мұсабаев // Қостанай таңы. – 2012. – 20 қаңтар. – Б. 1.

48. Нұргелдіұлы, Н. Ассалаумағалейкум, ардақты елім! [Мәтін] : [өлең] / Н. Нұргелдіұлы // Аманкелді арайы. – 2013. – 1,4 қаңтар. – Б. 4.
49. Өркені өскен бір өңір [Мәтін] : [Аманкелді ауданында 11 маусымда "Қостанай таңының" күндері өткізіледі] / бетті ұйымдастырған "Қостанай таңының" Аманкелді ауданы бойынша меншікті тілшісі Хамитбек Мұсабаев, Жансұлтан Таукенов, Аманжол Асанов, Сабыржан Хайруллин // Қостанай таңы. – 2014. – 6 маусым. – Б. 5.
50. Өткен жылдың нәтижелері, биылғы жылдың межелері [Мәтін] : [Аманкелді ауданының 2012-2013 жылға аудан әкімі Ж.Тәукеновтің қорытынды есебі] // Аманкелді арайы. – 2013. – 18–25 қаңтар. – Б. 1–2.
51. Садықова, Г. Ақиқат пен аңыз [Мәтін] : [Аманкелді ауданы тарихы туралы] / Г. Садықова // Арқалық хабары. – 2006. – 3 ақпан . – Б. 4.
52. Сәдуақасов, Н. Жоғары жауапкершілікпен жұмыс жасаңыздар! [Мәтін] : [облыс әкімінің Аманкелді ауданында арнайы сапары жайында] / Н. Сәдуақасов // Аманкелді арайы. – 2013. – 5 сәуір. – Б. 1.
53. Смайылова, Г. Аманкелді ауданының 2011 жылғы әлеуметтік- экономикалық даму қорытындылары және 2012 жылға арналған міндеттері [Мәтін] : [аудан әкімі С. Ахметовтің жылдық есебі] / Г. Смайылова // Аманкелді арайы. – 2012. – 4 ақпан. – Б. 1–2.
54. Смайылова, Г. "Сәт сапар саған, жас түлек" [Мәтін] : [Аманкелді селолық округіне қарасты жалпы білім беретін мектептерді биыл бітірген жастарға аттестат тапсыру рәсімі туралы] / Г. Смайылова // Аманкелді арайы. – 2014. – 20 маусым. – Б. 1,5.
55. Сығай, С. "Аманкелді барысы" турнирі [Мәтін] : [ауданымызда қазақ күресінен тұңғыш рет Аманкелді барысы турнирі өтті] / С. Сығай // Аманкелді арайы. – 2014. – 16 мамыр. – Б. 4.
56. Табиғат пен оның байлықтарын көздің қарашығындай қорғап, сақтайық [Мәтін] : [Аманкелді ауданы әкімдігінің мәжіліс залында Алтын Дала резерваты мемлекеттік мекемесінің жұмысы туралы] // Аманкелді арайы. – 2014. – 23 мамыр. – Б. 1.
57. Тағдырлы да тағлымды туындылар [Мәтін] : [аудандық орталық кітапханада жерлес жазушы Сәбит Досановтың "Өмір сүру оңай ма" ... атты кітабы бойынша оқырмандар конференциясы өтті] // Аманкелді арайы. – 2014. – 16 мамыр. – Б. 8.
58. Тажин, Н. Ауыл жастарының жасампаз істері [Мәтін] : [ауданымызда өтілген Жастар ұсынысы туралы] / Н. Тажин // Аманкелді арайы. – 2011. – 11 қараша. – Б. 1.

59. Таутанқызы, Л. Елбасыға арналған сайыс [Мәтін] : [тұңғыш Президент күніне орай аудандық мектеп оқушылар арасында өткізілген іс-шара туралы] / Л. Таутанқызы // Аманкелді арайы. – 2013. – 29 қараша. – Б. 4.
60. Тәукенов, Ж. Аудан әкімінің арнайы құттықтауы [Мәтін] : [қазақтың тұңғыш қазақ газетінің 100 жылдық торқалы тойымен құттықтау хаты] / Ж. Тәукенов // Аманкелді арайы. – 2013. – 1 ақпан. – Б. 1.
61. Төлеуханқызы, А. Өңір өркендігінің өрісі [Мәтін] : [аудандар, қаламыз туралы] / А. Төлеуханқызы // Егемен Қазақстан. – 2008. – 6 желтоқсан. – Б. 6.
62. Тың игеру - бұл да бір тарих [Мәтін] : [Торғай, Аманкелді аудандық газеттерінде 1954-1958 жылдар аралығында шыққан мақалалар] // Қостанай таңы. – 2014. – 23 сәуір. – Б. 7.
63. Уахитов, Б. Ол күндердің өшпес даңқы [Мәтін] : [ауданымыздан Ұлы Отан соғысына қатысқан соғыс ардагерлері туралы естелік] / Б. Уахитов // Аманкелді арайы. – 2014. – 9 мамыр. – Б. 3.
64. Хайруллин, У. Шежіре сыр шертеді [Мәтін] : [Аманкелді ауданының құрылу тарихы туралы] / У. Хайруллин // Торғай таңы. – 1991. – 1 ақпан. – Б. 3.

**Әнуар Боранбаев
Туғанына 75 жыл
(1948-1999)**

1 наурыз

Боранбаев Әнуар – актер, Қазақстанның халық артисі (1998).

Қазақ ұлттық консерваториясының театр факультетін бітірген (1970) соң М. Әуезов атындағы академиялық драма театрына актер болып орналасып, ғұмырының ақырына дейін осында өнер көрсетті. Боранбаев алғашқы сахналық қадамдарын М. Әуезовтың «Түнгі сарын» пьесасында мұғалім Сапа, Ә. Әбішевтің «Белгісіз батырында» Жандос тұлғаларын сомдаудан бастаған. Жас актердің шығармашылық шеберлігін қалыптастыруға М. Әуезовтің «Қаракөз», «Айман-Шолпан», «Қарақыпшақ Қобланды», «Еңлік – Кебек» спектакльдерінде ойнаған классик, рөлдері ерекше әсер еткені сөзсіз. Бұлардан кейін ол Ә. Нұрпейісовтың «Қан мен тер» (Еламан), Қ. Мұхаметжановтың «Біз періште емеспіз» (Жәкен), Ш. Айтматовтың «Ақ кеме» (Момын шал), «Ана – Жер Ана» (Майсалбек), Т. Ахтановтың «Ант» (Бөгембай), Әуезовтың «Қилы заман» (Тергеуші), т.б. спектакльдерде күрделі рөлдерді сомдады.

Әнуар Боранбаев «Гауһартас», «Біздің үй көгілдір таулар ортасында», «Түрксіб» кинофильмдеріне түсіп, Тастан, Қойшы, Т. Рысқұловтың экрандық бейнелерін сәтті жасады. Ә. Нұрпейісовтың романы желісімен түсірілген «Қан мен тер», Қ. Мұқашевтің «Дала дастаны», Ғ. Мүсіреповтың «Ақан сері», Т. Бердияровтың «Оқ пен от» фильмдерінде басты рөлдерді орындады. Қостанай облысы Аманкелді ауданы Аманкелді кентіндегі музыка мектебі Әнуар Боранбаевтың есімімен аталады.

Мектеп алаңына актердің ескерткіші орнатылған.

Ол туралы әдебиеттер:

65. Асылханұлы, С. Біздің Әнуар [Мәтін] / С. Асылханұлы // Сахна саңлағы : белгілі режиссер Сәулебек Асылханұлы туралы ой-толғаныстар / құраст. Ш. Балтаева. – Алматы, 2009. – 111–114 б.
66. Әлім Қ. Актер тағдыры [Мәтін] : Қазақстан Республикасы халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы естеліктер мен трагедиялық хикаят / Қ. Әлім. – Астана, 2008. – 504 б.
67. Әлім, Қ. Сейілмейтін мұң [Мәтін] : трагедиялық хикаят / Қ. Әлім. – Астана, 2010. – 112 б.
68. Әнуар Боранбаев [Мәтін] // Сығай, Ә. Сахна саңлақтары / Ә. Сығай. –

- Алматы, 1998. – 455–460 б.
69. Әнуар Боранбаев [Мәтін] // Орманов, Қ. Ел мен жер және тұлғалар тарихы : [өлкетану оқулығы] / Қ. Орманов. – Алматы, 2014. – 358–359 б.
70. «Гауһартастың» тылсымы [Мәтін] // Әлім, Қ. Кәусар : әдеби порт., эсселер / Қ. Әлім. – Алматы, 2015. – 373–382 б.
71. Құндақбайұлы, Б. Боранбаев Әнуар [Мәтін] / Б. Құндақбайұлы // Қазақстан : ұлттық энцикл. / бас ред. Ә. Нысанбаев. – Алматы, 1999. – Т. 2. Ә - Г. – 276 б.
72. Құндақбайұлы, Б. Боранбаев Әнуар [Мәтін] / Б. Құндақбайұлы // Торғай елі : энциклопедия / құраст. Т. Рсаев ; ред. А. Ахметов. – Алматы, 2013. – 131 б.
73. Саңлақ сахнагер [Мәтін] : [әртістің туғанына 60 жыл] / ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігі, Қазақ мемлекеттік М. Әуезов ат. академиялық драма театры әкімшілігі, Ұйымдастыру комитеті // Әлім, Қ. Терең тамыр : тарихи-этнографиялық хикаят / Қ. Әлім, С. Меңдібай. – Астана, 2009. – 264–265 б.

Мақалалар, сұхбаттар:

74. Актер Әнуар Боранбаев [Мәтін] : [сұхбат] / сұхбаттасқан Әлия Бөпежанова // Қазақ әдебиеті. – 1991. – 4 қаңтар. – Б. 12.
75. Арманда кеткен актер [Мәтін] : [актер Әнуар Боранбаев туралы] // Жас өркен Қостанай. – 2016. – № 2. – Б. 12.
76. Аханбайқызы, А. Бар қазақтың жеңгесі Салтанаттай болсайшы [Мәтін] : ["Гауһартас" фильмі туралы] / А. Аханбайқызы // Айқын. – 2006. – 24 тамыз. – Б. 11.
77. Әбілтаев, Ә. Егіз өнерді қатар әлдилеген Әнуар [Мәтін] : [әртіс туралы] / Ә. Әбілтаев // Қостанай таңы. – 2008. – 22 қазан. – Б. 4.
78. Әбілтаев, Ә. Егіз өнерді әлдилеген Әнуар [Мәтін] : [халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы] / Ә. Әбілтаев // Торғай. – 2008. – 29 тамыз. – Б. 4.
79. Әл-Тарази, Т. Тағдырдың тиген оғы [Мәтін] : [әртіс туралы] / Т. Әл-Тарази // Әдебиет айдыны. – 2008. – 29 мамыр. – Б. 4.
80. Әлім, Қ. Актер жолы [Мәтін] : [Қазақстанның халық артисі Әнуар Боранбай туралы] / Қ. Әлім // Отбасы және денсаулық. – 2012. – № 11–12. – Б. 37–51.
81. Әлім, Қ. Арманда кеткен актер ол [Мәтін] / Қ. Әлім // Самопознание. kz. – 2013. – № 1. – Б. 79.
82. Әлім, Қ. "Гауһартастың" тылсым сыры [Мәтін] / Қ. Әлім // Егемен Қазақстан. – 2008. – 24 қыркүйек. – Б. 13.
83. Әлім, Қ. Тәлкекті тәркі етіп... [Мәтін] : [халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы] / Қ. Әлім // Егемен Қазақстан. – 2006. – 4 қазан. – Б. 6.

84. Әмірбекұлы, С. "Мен толық ашыла алмадым, әттең..." [Мәтін] : [әртіс туралы] / С. Әмірбекұлы // Айқын. – 2013. – 20 сәуір. – Б. 5.
85. Әнуар [Мәтін] : ән / сөзі С. Тұрғынбековтікі ; әні Қ. Деріпсалдиндікі // Қазақ. – 2008. – 30 мамыр. – Б. 8.
86. Әнуарбек Боранбаев [Мәтін] : [қазанама] / ҚР Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігі // Егемен Қазақстан. – 1999. –15 желтоқсан. – Б. 4.
87. Бектасова, Г. Қазақ өнерінің ақсұңқары [Мәтін] : [актер туралы] / Г. Бектасова // Түркістан. – 2008. – 5 маусым. – Б. 11.
88. Байділдин, Ш. Дара тұлға [Мәтін] : [халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы] / Ш. Байділдин // Арқалық хабары. – 2008. – 31 қазан. – Б. 3.
89. Байділдин, Ш. Талантты актер [Мәтін] : [әртіс Әнуар Боранбаев туралы] / Ш. Байділдин // Қостанай таңы. – 2016. – 16 наурыз. – Б. 10.
90. Боранбекқызы, Д. "Гауһартас" [Мәтін] : [" Гауһартас" фильмі жайлы] / Д. Боранбекқызы // Жұлдыздар отбасы. – 2012. – № 20. – Б. 28–31.
91. Досанов, С. Асығып аққан ақ жұлдыз [Мәтін] : [халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы] / С. Досанов // Қостанай таңы. – 2008. – 6 маусым. – Б. 3.
92. Есали, Айнаш. Арманда кеткен актер ол [Мәтін] : [әртіс Әнуар Боранбаев туралы] /Айнаш Есали // Егемен Қазақстан. – 2006. – 4 қазан. – Б. 6.
93. Жақсан, О. Жұлдыздар із тастап ағады [Мәтін] : [әртіс Әнуар Боранбаев туралы] / О. Жақсан // Жас өркен Қостанай. – 2010. – № 4. – Б. 20–22. ; Мәдениет. – 2010. – № 5 (мамыр). – Б. 22.
94. Жанғалиева, Б. Себебі ол – актер [Мәтін] : [халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы] / Б. Жанғалиева // Мәдениет. – 2008. – № 3. – Б. 34–35.
95. Жүнісұлы, Ж. Сахна саңлағы Әнуар Боранбаевтың есімімен аталатын кинотеатр алғашқы көрермендерін қабылдады [Мәтін] : [кинотеатрдың ашылуы жайында] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 31 қаңтар. – Б. 3.
96. Жүнісұлы, Ж. Сахнамен қоштасарда залдағылардың қимастықпен жылағаны бар [Мәтін] : [халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы естелік] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 28 мамыр. – Б. 3.
97. Исабеков, Д. Тайга үстінде қалықтаған қазақ әні [Мәтін] : [халық әртісі Ә. Боранбаев туралы] / Д. Исабеков // Егемен Қазақстан. – 2008. – 14 наурыз. – Б. 4.
98. Мұқатов, Н. Адам еді жүзі нұрлы, жаны жалын [Мәтін] : [әртіс Әнуар Боранбаевты еске алу кеші] / Н. Мұқатов // Егемен Қазақстан. – 2008. – 11 маусым. – Б. 3.
99. Мұқатов, Н. Туған жер тербетіп жатыр.. [Мәтін] : [халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы] / Н. Мұқатов // Қостанай таңы. – 2008. – 11 маусым. – Б. 3.
100. Мұсабаев, Х. Дүлдүл дарын [Мәтін] : [халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы] / Х. Мұсабаев // Қостанай таңы. – 2008. – 18 наурыз. – Б. 5.

101. Нұрбеков, С. Мұңы сейілмеген актер [Мәтін] : [журналист-жазушы Қайсар Әлімнің "Сейілмейтін мұң" атты трагедиялық хикаяты туралы] / С. Нұрбеков // Егемен Қазақстан. – 2011. – 22 ақпан. – Б. 12.
102. Сейдахметов, Т. Жаңа мектепке Әнуар Боранбаевтың есімі берілді [Мәтін] : [мектепке жаңа есім берілуі жайында] / Т. Сейдахметов // Қостанай таңы. – 2000. – 8 маусым. – Б. 4.
103. Сейдахметов, Т. Халық әртісіне құрмет [Мәтін] : [халық әртісі Әнуар Боранбаевқа ескерткіш орнатылуы туралы] / Т. Сейдахметов // Қостанай таңы. – 2000. – 6 қазан. – Б. 3.
104. Сығай, С. Талайлы тұлға [Мәтін] : [өнердің ақсұңқары атанған Әнуар Боранбаевтың туған күніне орай] / С. Сығай // Аманкелді арайы. – 2012. – 12–16 наурыз. – Б. 4.
105. Тамабекқызы, Н. Өнердің өз адамы [Мәтін] : [қазақ өнерінің ірі тұлғасы, Қазақстанның халық әртісі Әнуар Боранбаев жайлы] / Н. Тамабекқызы // Жас қазақ үні. – 2008. – 27 мамыр. – Б. 4.
106. Тілеубай, Б. "Актер тағдыры" [Мәтін] : [халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы "Актер тағдыры" кітабының тұсаукесері өткізілді] / Б. Тілеубай // Қостанай таңы. – 2008. – 28 мамыр. – Б. 3.
107. Шүкенов, А. Қимас дос едің Әнуар [Мәтін] : [халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы] / А. Шүкенов // Қостанай таңы. – 2008. – 14 наурыз. – Б. 12.

12 ақпан

**Ғапбасов Жәнібек
Туғанына 75 жас
(1948)**

Жәнібек Ғапбасұлы 1948 жылы 12 ақпанда Қостанай облысы Аманкелді ауданының Үрпек ауылында дүниеге келген. Ұстаз, Қазақ КСР халық ағарту ісінің үздігі (1991), Қазақстан Республикасы білім беру ісінің құрметті қызметкері (2004). Аманкелді кентіндегі № 154 кәсіптік-техникалық училищені бітіріп, механизатор, 1969 жылы Петропавл индустриалды-педагогикалық техникумында оқып, техник-механик, өндірістік оқыту шебері мамандығын алған. Қарағанды мемлекеттік университетінің тарих факультетін бітірген (1983).

1971 жылы әскер қатарында болып, азаматтық борышын өтеп келген соң, Екідің ауылындағы Б. Майлин атындағы орта мектепте машинатану пәнінен дәріс берді. Қырғызстанның Рыбачье қаласындағы арнайы даярлық курсына мамандығын жетілдірді. 1981 жылы Н. К. Крупская атындағы орта мектептің директоры болып, 1982 жылы жұбайы Қарлығашпен бірге мектеп

оқушыларының ұлттық-фольклорлық «Өрімтал» ансамблін құрды. Ансамбльге қажетті кейбір музыкалық аспаптарды өздері жасады. 1985 жылы Сартал ауылдық кеңесінің төрағасы болып сайланды. 1987, 1992-2000 жылдар аралығында Аманкелді аудандық оқу бөлімін басқарды. 1988 жылы Құмкешу орта мектебіне директоры болып тағайындалды. Осы мектеп жанынан ұйымдастырған «Домбыра – дастан» ансамблі 1993 жылы Түркияда өткен Бүкіләлемдік балалар фестивалінде жүлде алып, гала концертте өнер көрсетті. 1992 жылы Торғай облысында алғаш өткізілген мектеп директорларының байқауында үздік шығып, «Жыл директоры» атанды. 2000 жылдан Арқалық қаласындағы Торғай аграрлық колледжінің директоры болып қызмет атқарды. Ол 2001 жылдан бері Қазақстан халқы ассамблеясының мүшесі. 2015 жылдан Ардагерлер кеңесінің төрағасы .

Шығармасы:

108. Ғұмырдария [Мәтін] : естеліктер, ой-пікірлер / Ж. Ғапбасұлы. – Қостанай: Шапақ, 2009. – 220 б.

Ол туралы әдебиеттер:

109. Ғапбасов Жәнібек [Мәтін] // Торғай елі: энциклопедия / құраст. Т. Рсаев ; ред. А. Ахметов. – Алматы, 2013. – Б. 143–144.
110. Ғапбасов Жәнібек [Мәтін] // Торғай тарландары: өмірбаяндық энцикл. Т. 1 / Ә. Жақып. – Астана, 2009. – 49–50 б.

Мақалалар, сұхбаттар, әңгімелер:

111. Әжіғалиева, Анар. Махаббат - мәңгі ертегі... [Мәтін] : [өнерлі адамдар Жәнібек Ғапбасұлы мен Қарлығаш Жақыпбекқызының отбасы туралы] / Анар Әжіғалиева // Арқалық хабары. – 2012. – 27 сәуір. – Б. 5.
112. Байділдин, Шөптібай. Ұлытауда туған бір ұлан [Мәтін] : [ұстаз Жәнібек Ғапбасұлы туралы] / Шөптібай Байділдин // Қостанай таңы. – 2008. – 5 наурыз. – Б. 5.
113. Есмағанбетов, Қайрат. Өнегелі өмір [Мәтін] : [ұстаз Жәнібек Ғапбасұлының "Ғұмырдария" кітабы туралы] / Қайрат Есмағанбетов // Арқалық хабары. – 2009. – 23 қазан (№ 43). – Б. 3.

114. Жақсының жақсылығын айту парыз [Мәтін] : [Торғай агро-техникалық колледж директоры Жәнібек Ғапбасов туралы] // Арқалық хабары. – 2008. – 8 ақпан. – Б. 4.
115. Жүнісұлы, Жақсылық. Болмысы бөлек оқу орны [Мәтін] : [оқу орнының тыныс-тіршілігі туралы директор Жәнібек Ғапбасұлымен сұхбат] / Жақсылық Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 28 сәуір. – Б. 6.
116. Қанафин, Қанеш. Жәнібектің жұлдызды сәті [Мәтін] : [директор-92 байқауының жеңімпазы Жәнібек Ғапбасұлы туралы] / Қанеш Қанафин // Торғай таңы. – 1992. – 11 маусым. – Б. 4.
117. Мерейтойлық марапаттаулар тапсырылды [Мәтін] : ["Нұр Отан" партиясына - 15 жыл : сурет бар] / "Қостанай таңы" газ. ред. // Қостанай таңы. – 2014. – 1 сәуір. – Б. 4.
118. Молдашұлы, Болат. Қарттарым, аман сау жүрші! [Мәтін] : [өлеңдер] / Болат Молдашұлы // Арқалық хабары. – 2016. – 21 қазан. – Б. 3.

Мерзімді басылымдардағы жарияланымдары:

119. Ғапбасұлы, Жәнібек. Ауыл - қазақтың бесігі [Мәтін]: [ауыл тыныс-тіршілігі туралы жайлар] / Жәнібек Ғапбасұлы // Арқалық хабары. – 2009. – 23 қазан (№ 43). – Б. 3.
120. Ғапбасұлы, Жәнібек. Әйел, келін, ана, ұстаз [Мәтін] : [ұстаз Қарлығаш Жақыпбекқызы туралы] / Жәнібек Ғапбасұлы // Арқалық хабары. – 2014. – 14 ақпан. – Б. 4.
121. Ғапбасұлы, Жәнібек. Елге перзенттік парызы... [Мәтін] : [ұстаз Қайым Сүлейменұлы жайында] / Жәнібек Ғапбасұлы // Торғай. – 2017. – 18 тамыз. – Б. 4.
122. Ғапбасұлы, Жәнібек. Жақсы ағаға атқосшы болып, қолына су құйдым [Мәтін] : [Мемлекет және қоғам қайраткері Шайсұлтан Шаяхметовтың туғанына 75 жылдығына орай] / Жәнібек Ғапбасұлы // Қостанай таңы. – 2014. – 28 қаңтар. – Б. 10.
123. Ғапбасұлы, Жәнібек. Жақсыдан – шарапат [Мәтін] : [Торғай аграрлық колледжінің директоры Ж. Ғапбасовтың ұстаздық тәжірибесі туралы] / Жәнібек Ғапбасұлы // Торғай. – 2008. – 25 қаңтар. – Б. 4.
124. Ғапбасұлы, Жәнібек. Жаныңда жүр жақсы адам [Мәтін] : [сазгер Жұмағали Сүлейменов туралы] / Жәнібек Ғапбасұлы // Арқалық хабары. – 2008. – 22 тамыз. – Б. 4.
125. Ғапбасұлы, Жәнібек. Қайда барамыз?.. [Мәтін] : [қала ескерткіштеріне байланысты келеңсіз жағдайлар туралы] / Жәнібек Ғапбасұлы // Арқалық хабары. – 2015. – 5 маусым. – Б. 3.
126. Ғапбасұлы, Жәнібек. Миллиондаған құрбандардың бірі... [Мәтін] : [халық жауы атанған Сүлекей Сейдахметов туралы] / Жәнібек Ғапбасұлы // Арқалық хабары. – 2008. – 11 шілде. – Б. 4.
127. Ғапбасұлы, Жәнібек. Мүсінші [Мәтін] : [мүсінші Әбілбек Ұзақов туралы] / Жәнібек Ғапбасұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 8 қазан. – Б. 7.

128. Ғапбасұлы, Жәнібек. Өмір өзені [Мәтін] : [ұстаз Балғатай Ысқақұлы туралы] / Жәнібек Ғапбасұлы // Торғай. – 2014. – 8 тамыз. – Б. 3.
129. Ғапбасұлы, Жәнібек. Өмірін тәрбиеге арнаған [Мәтін] : [ұстаз Майра Сейітқызы туралы] / Жәнібек Ғапбасұлы // Торғай. – 2014. – 14 наурыз. – Б. 4.
130. Ғапбасұлы, Жәнібек. Тегіне тартып туған азамат [Мәтін] : [шебер Шөптібай Байділдин туралы сыр] / Жәнібек Ғапбасұлы // Арқалық хабары. – 2009. – 4 сәуір. – Б. 4.
131. Ғапбасұлы, Жәнібек. Туысы біргенің, туы жығылмас [Мәтін] : [әнші Шахаризат Сейдахмет туралы] / Жәнібек Ғапбасұлы // Торғай. – 2014. – 7 қаңтар. – Б. 4.
132. Ғапбасұлы, Жәнібек. Халықтың есіндегі азамат [Мәтін] : [әнші Сайлау Ордабаевты еске алу] / Жәнібек Ғапбасұлы // Торғай. – 2008. – 19 желтоқсан. – Б. 4.

**Деріпсалдин Қалибек
Туғанына 75 жас
(1953)**

10 қаңтар

Торғай даласында жанды баурап, жүрек тебіренер әндер мен күйлерді тудырған талантты әнші, сазгер, белгілі өнер шебері Қалибек Деріпсалдин Аманкелді ауданы, Батпаққара ауылында дүниеге келген. 1970 жылы Аманкелді орта мектебін бітірген. 1973 жылы Жамбыл мәдени-ағарту училищесінің халық аспаптары оркестрі факультетін үздік аяқтады. Ол училищеде оқи жүріп Жамбылдағы «Алатау» (1970), «Қызғалдақ» (1972) ансамбльдерінің құрамында қызмет істеді. Сол жылы Құрманғазы атындағы Алматы консерваториясына оқуға түседі.

Бірақ отбасы жағдайымен Арқалық қаласына оралып, Ш. Уәлиханов атындағы орта мектепте ән пәнінен сабақ беретін мұғалім болып (1973) жылы, еңбек жолын бастайды. Облыстық «Шертер» фольклорлық этнографиялық ансамбліне қызмет атқарады.

1980 ж. Торғай обл. Қима ауд. мәдениет бөлімінің меңгерушісі. 1982 ж. Аманкелді ауд. мәдениет үйінің көркемдік жетекшісі болып қызмет атқарды.

1997 ж. бастап Қостанай қалалық мәдениет бөлімінің «Мирас» қазақ ұлт аспаптары ансамблінің құрамында қызмет атқарады.

2007 ж. Л. Н. Гумилев ат. Еуразия ұлттық ун-тіне түсіп, 2010 «Музыкалық білім» мамандығын алды.

Өзі де бірнеше ансамбль құрды. Ол «Торғай толғауы» (Арқалық қ., 1973), «Гүлдәурен» (Қима ауд., 1980), «Торғай толқыны» (Амангелді ауд., 1982), Ы. Алтынсарин ат. орта мектепте «Көктем гүлі» (Амангелді ауд., 1982), Қостанай заң ин-тында (1998) аспаптар ансамбльдерін құрды. Бұл ансамбльдер кезінде республикалық байқаулардың жеңімпазы атанды.

Қалибек Деріпсалдин бірнеше ән жинақтарының авторы: «Көктем қыздар» (1993), «Домбыра сазы - Ерке құсым» (1993), «Айлы түнде» (2003), «Торғай әуендері» (2007) атты әндер жинақтары, «Қимадым ғой» (2012) партитуралық әндер жинағы жарыққа шықты. Сазгердің осы уақытқа дейін 150 ән мен 4-5 күйі бар.

«ҚазКСР халыққа білім беру ісінің үздігі» (1980), «ҚазКСР еңбек сіңірген мәдениет қызметкері» (1991) атақтарына ие болды. Облыстық Меценаттар клубының «Музыка» номинациясы бойынша «Қазына» (2005) сыйлығының және арнайы сыйлығының (2010) иегері. Амангелді ауданының құрметті азаматы (2008). «Ерен еңбегі үшін» медалімен (2016) және «Қазақстан халқы Ассамблеясына 20 жыл» (2015) мерекелік медалімен марапатталды.

2015 ж. Қазақстан композиторлар одағының мүшесі болып қабылданды. Қостанай обл. Сазгерлер одағының мүшесі. Екі мәрте КСРО Композиторлар одағының және Қазақстан композиторлар одағының дипломдарымен марапатталды. Көптеген мәртебелі халықаралық және республикалық байқаулар мен фестивальдердің лауреаты. 2014 ж. «Қазақстан» телерадиокомпаниясы» АҚ Қостанай облыстық филиалы Қалибек Деріпсалдинді «Телевизиялық жыл адамы» деп танып, арнайы дипломмен марапаттады.

Ол Қазақстан композиторларының VIII (1988) және XV (2016) съездерінің делегаты болды. Дүниежүзі қазақтарының үшінші құрылтайына қатысты (1992). Әншінің шығармашылық кештері Астана, Алматы, Қарағанды, Тараз, Көкшетау, Орал, Петропавл, Шымкент, Атырау қалаларында өтті. Барлық шығармашылық кештерінің мақсаты Қостанай обл. мәдениеті мен өнерін насихаттау болып табылады. Оның әндерін халық әртісі Н. Нүсіпжанов, еңбек сіңірген әртістер Б. Жүсіпбеков, Ж. Махамбетов, Ұ. Айнақұлова, Ғ. Жүмекенова, Г. Хамзина, Ғ. Байғазина, Ж. Шыбықбаев, танымал әншілер С. Ордабаев, Г. Үсенова, Б. Дүбірбаева, А. Құрманов, М. Беспәев, жас әншілер Д. Таңатаров, Е. Сәрсенбаев, Е. Садуақасов, С. Байғожин, Қ. Асанбаев, Н. Арзамастар және «Нұр-Мұқасан» тобы орындайды.

Қалибек Деріпсалдин - өнерлі ортада өзінің ерекше орны бар қас талант. Әнші-композитордың Торғай-Қостанай облыстарының өнерін, сол арқылы Қазақстанның, қазағының мәдениеті мен өнерін дамытуға қосып келе жатқан үлесі өте зор.

Шығармалары:

133. Айлы түнде.. : Қалибек Деріпсалдиннің әндері. Ерке құсым [Электрондық ресурс] / Қ. Деріпсалдин. – Қостанай, 2006. – 1 электр. опт. диск (CD-ROM).
134. Айлы түнде [Электрондық ресурс] : [әндер жинағы] / Қ. Деріпсалдин. – Астана, 2014. – 1 электр. опт. диск (CD-ROM).
135. Қимадым ғой... [Электрондық ресурс] : CD (партитуралар жинағы) / Қ. Деріпсалдин. – Астана, 2014. – 1 электр. опт. диск (CD-ROM).
136. Қостанай - достар-ай! [Электрондық ресурс] : (әндер жинағы) / Қ. Деріпсалдин. – Алматы, 2014. – 1 электр. опт. диск (CD-ROM).

Басқа авторларымен бірігіп шығарған кітаптары:

137. Жұлдыздай аққан, Ғалымжан [Мәтін] : [сазгер Ғ. Құрманов] / құраст.: Қ. Деріпсалдин, С. Әбілқәкімтегі. – Қостанай : Шапақ, 2017. – 92 б.
138. Ораз Мұқанұлы Қожасов. Дәулескер күйші, сазгер, ұлағатты ұстаз [Мәтін] / [құраст.: Қ. Деріпсалдин, Е. Қ. Деріпсалдин]. – Қостанай : Шапақ, 2017. – 100 б.
139. Торғай әуендері [Электрондық ресурс] : топтамалы ұжымдық әндер жинағы / Қ. Деріпсалдин. – Астана, 2014. – 1 электр. опт. диск (CD-ROM).

Мерзімді басылымдардағы жарияланымдары:

140. Қазыханның Жақсылығы тірі болса 70 жасқа келер еді-ау [Мәтін] / Қ. Деріпсалдин, А. Сейдахметов, Х. Мұсабаев // Аманкелді арайы. – 2017. – 1–6 қаңтар. – Б. 8.
141. Халқымның қолдауына ие болдым [Мәтін] / Қ. Деріпсалдин // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2013. – 4 қаңтар. – Б. 8.

Мерзімді басылымдарда жарияланған әндері:

142. Абзал аға [Мәтін] : (Ибраш Естайұлына) : [ән нотамен берілген] / әні: Қалибек Деріпсалдиндікі ; сөзі: Бақытжан Сәуекеновтікі // Қостанай таңы. - ("Қостанай ақшамы" танымдық-тағылымдық, көңілашар қосымшасы). – 2017. – 17 наурыз. – Б. 13.
143. Әнуар [Мәтін] : ән / сөзі С. Тұрғынбековтікі ; әні Қ. Деріпсалдиндікі // Қазақ. – 2008. – 30 мамыр. – Б. 8.
144. Жастық-дәурен ай... [Мәтін] : [ән нотамен берілген] : досымыз Тұрымға арналады / сөзін жазған Тарғын Әбенев ; әнін жазған Қалибек Деріпсалдин ; бөлімді Дамир Әбіш жүргізеді // Қостанай таңы. – 2013. – 3 шілде. – Б. 6.

145. Жұлдызды жүзік, Айды алқа ғып берейін [Мәтін] : [ән нотамен берілген] / әні Қалибек Деріпсалдиндікі ; сөзі Мағжан Жұмабаевтікі // Қостанай таңы. - ("Қостанай ақшамы" танымдық-тағылымдық, көңілашар қосымшасы). – 2015. – 3 шілде. – Б. 18.
146. Көктем қыздар [Мәтін] : [ән] / сөзі: Ж. Сомжүректікі ; әні: Қ. Деріпсалдиндікі // Жас қазақ. – 2001. – № 2. – Б. 28.
147. Қарамайшы туралы ән [Мәтін] : (бұл ән ағарту саласында көп жыл еңбек еткен, ардақты аға Тарғын Әбенұлының 70 жасқа толу мерейтойына арналды) / сөзі Бәкеш Айсиндікі ; әні Қалибек Деріпсалдиндікі // Қостанай таңы. – 2013. – 11 қаңтар. – Б. 6.
148. Періште қыз [Мәтін] : [ән нотамен берілген] / сөзі: Жанұзақ Аязбековтікі ; әні: Қалибек Деріпсалдиндікі // Торғай. – 2012. – 4 мамыр. – Б. 4.
149. Сарторғайым [Мәтін] : [ән нотамен берілген] : (Сабыржан Ахметұлына арнаймыз) / сөзі: Әбжан Әбілтаевтікі ; әні: Қалибек Деріпсалдиндікі // Аманкелді арайы. – 2017. – 12 мамыр. – Б. 5.
150. Тобыл таңы [Мәтін] : [ән нотамен берілген] / сөзі: Әлібек Татановтікі ; әні: Қалибек Деріпсалдиндікі // Қостанай таңы. – 2014. – 4 сәуір. – Б. 16.
151. Туған үйдің жылуы [Мәтін] : [ән нотамен берілген] / әнін жазған: Қалибек Деріпсалдин ; сөзін жазған: Серікбай Оспанұлы // Қостанай таңы. – 2014. – 27 мамыр. – Б. 4.
152. Торсанкөпір [Мәтін] : [ән] / Серікбай Оспанұлы, Қ. Деріпсалдин // Аманкелді арайы. – 2016. – 5 тамыз. – Б. 5.

Ол туралы әдебиеттер:

153. Әлмағамбетов, Б. Торғай әуендері [Мәтін] : Ел іші өнер кеніші / Б. Әлмағамбетов. – Алматы : Өнер, 1983. – 116 б.
154. Деріпсалдин Қалибек [Мәтін] // 2013 жылға берілген Қостанай облысының атаулы күндері және оқиғалар күнтізбегі : 40-шығ. / [құраст.: Б. М. Әлкебаева, Ә. Қ. Сәлібаева, Ә. Б. Дәуренбекова ; ред. В. Қ. Бексұлтанова]. – Қостанай, 2012. – 25–29 б.
155. Деріпсалдин Қалибек [Мәтін] // Жақып, Ә. Торғай тарландары : өмірбаяндық энцикл. Т. 1 / Ә. Жақып. – Астана : Парыз, 2009. – 51–52 б.
156. Деріпсалдин Қалибек [Мәтін] // Торғай елі : энциклопедия / құраст. Т. Рсаев ; ред. А. Ахметов. – Алматы, 2013. – Б. 148.
157. Жақсанов, О. Сырлы әлем сыңғыры [Мәтін] / О. Жақсанов. – Қостанай : Шапақ, 2011. – 448 б.
158. Қалалық мәдениет бөлімі жанындағы "Мирас" қазақ халық аспаптар ансамблі [Мәтін] // Қостанай 125 жыл : фотокітап = фотокнига / Қостанай қаласы әкімдігі мен мәслихатының тапсырысы бойынша = по заказу акимата и маслихата г. Костаная. – Қостанай, 2004. – 66 б.

159. Мұқатов, Н. Көкірек – көзбен көргендерім [Мәтін] : (эсселер, мақалалар, толғаныстар) / Н. Мұқатов. – Алматы : Тоғанай Т, 2013. – 256 б.

Мақалалар, сұхбаттар, әңгімелер:

160. Айқадамова, Айтолқын. Ән қанатында [Мәтін] : [шығармашылық кеш] / Айтолқын Айқадамова // Қостанай таңы. – 2012. – 3 қазан. – Б. 7.
161. Аханқызы, Нұргүл. Қалибек әндері қалықтады [Мәтін] : [әнші-сазгердің авторлық кеші] / Нұргүл Аханқызы // Астана ақшамы. – 2014. – 28 қаңтар. – Б.12.
162. Әндерімен жүректерді жаулаған [Мәтін] : Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген мәдениет қызметкері, белгілі композитор Қалибек Деріпсалдин туралы сөз / [газ. ред.] // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2015. – 9 шілде. – Б. 5.
163. Бектемісов, А. Саз өнерінің саңлағы [Мәтін] : Қалибек Деріпсалдин туралы үзік сыр / А. Бектемісов // Ана тілі. – 2012. – 8–14 қараша. – Б. 9.
164. Бектемісов, А. Сан қырлы саңлақ [Мәтін] : Қалибек Деріпсалдин туралы әңгіме / А. Бектемісов // Қостанай таңы. – 2013. – 9 қаңтар. – Б. 5.
165. Бектемісов, Асқарбек. Ата-баба аманатына адал болайық [Мәтін] : немесе жыршылық-термешілік өнері Торғай өңірінде неге өрістемей отыр? / Асқарбек Бектемісов // Үш қоңыр. – 2015. – 13 ақпан. – Б. 4 ; 20 ақпан. – Б. 4.
166. Бектемісов, Асқарбек. Қазақтың жыршылық-термешілік өнері Торғай өңірінде неге өрістемей отыр? [Мәтін] / Асқарбек Бектемісов // Қазақ. – 2015. – 17–24 шілде. – Б. 7.
167. Ғазизұлы, Мешіт. Сазгерге құрмет көрсетілді [Мәтін] : [әншінің 60 жасқа толуына орай] / Мешіт Ғазизұлы // Қостанай. - ("Қостанай" қосымшасы). – 2012. – 6 желтоқсан. – Б. 6.
168. Ғазизұлы, Мешіт. Сазгердің шығармашылық кеші [Мәтін] / Мешіт Ғазизұлы // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2012. – 6 қараша. – Б. 5.
169. Ғазиз, Мешіт. Сазгердің шығармашылық кеші [Мәтін] : [әншінің 60 жасқа толуына орай] / Мешіт Ғазиз // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2013. – 15 қаңтар. – Б. 5.
170. Дербісек, О. Композитордың шығармашылық кеші [Мәтін] / О. Дербісек ; суретті түсірген автор // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2016. – 19 қаңтар. – Б. 6.
171. Досжанова, Қымбат. Үздік отбасылар марапатталды [Мәтін] / Қымбат Досжанова ; суреттерді түсірген Айбек Жүзбай // Қостанай таңы. – 2014. – 27 мамыр. – Б. 4.
172. Есмағанбетов, Қайрат. Көрнекті композитордың жинағы шықты [Мәтін] / Қайрат Есмағанбетов // Арқалық хабары. – 2012. – 20 сәуір. – Б. 3.

173. Жабайтегі, О. Қостанайды ән тербеді [Мәтін] : [музыкалық кеш] / О. Жабайтегі // Ана тілі. – 2017. – 16–22 ақпан. – Б. 9.
174. Жақсанов, О. Әсем әнімен тербеген әнші - сазгер Қалибек Деріпсалдинге елдің ілтипаты ерекше [Мәтін] / О. Жақсанов // Қостанай. – 2001. – 7 тамыз. – Б. 3, 4.
175. Жақсылықұлы, Аслан. Әні әуезді, сазы сұлу [Мәтін] : [композитор, әншінің шығармашылық кеші] / Аслан Жақсылықұлы // Қостанай-АГРО. – 2016. – 28 января. – С. 9.
176. Жәрімбетова, Нәзира. Қалибектің әсем әндері-ай! [Мәтін] : [шығармашылық кеші өтті] / Нәзира Жәрімбетова // Егемен Қазақстан. – 2013. – 31 қаңтар. – Б. 8.
177. Жерлесіміз - жеңімпаз! [Мәтін] : [әнші-композитор] / [газ. ред.] // Қостанай таңы. - ("Қостанай ақшамы" танымдық-тағылымдық, көңілашар қосымшасы). – 2015. – 3 шілде. – Б. 18.
178. Жүзбай, Айбек. Халық сазгер ұлын сый-құрметке бөледі [Мәтін] : [әнші-сазгер 60 жасқа толды] / Айбек Жүзбай // Қостанай таңы. – 2013. – 15 қаңтар. – Б. 12.
179. Жұматұлы, Д. Сағыныш саздары [Мәтін] : [шығармашылық концерті Алматы қ. өтті] / Д. Жұматұлы // Ана тілі. – 2016. – 29 қыркүйек – 5 қазан. – Б. 12.
180. Кәдірұлы, Айбек. Туған күнге тарту [Мәтін] : ["Қостанай - достар-ай" атты ән жинағы жарық көрді] / Айбек Кәдірұлы // Қостанай таңы. – 2014. – 1 тамыз. – Б. 2.
181. Кәдірұлы, Айбек. Шымкентте композитор Қалибек Деріпсалдиннің авторлық концерті өтті [Мәтін] / Айбек Кәдірұлы // Қостанай таңы. – 2015. – 30 қазан. – Б. 16.
182. Композитордың Алматыдағы кеші [Мәтін] : Талғампаз қауымды бөледі / бетті дайындаған О. Отынбайұлы // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2016. – 4 қазан. – Б. 6.
183. Композитордың ән-кеші басталды [Мәтін] / [газ. ред.] // Аманкелді арайы. – 2012. – 2 қараша. – Б. 2.
184. Композитордың кезекті концерті [Мәтін] : Атырау шаһарында үлкен табыспен өтті / бетті дайындаған О. Отынбайұлы ; сурет кейіпкер архивінен алынды // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2016. – 7 маусым. – Б. 6.
185. Күлен, Қаршыға. Тобыл-Торғай әуендері әуеледі [Мәтін] : [композитордың "Тобыл-Торғай әуендері" атты авторлық кеші өтті] / Қаршыға Күлен // Егемен Қазақстан. – 2016. – 28 қыркүйек. – Б. 16.
186. Қалибек Деріпсалдин, Қазақстанның еңбек сіңірген мәдениет қызметкері: Ұстанымым - әніммен халқымды қуанту [Мәтін] : [сазгермен әңгіме] / әңгімелескен Таңшолпан Бекболат // Айқын. – 2012. – 20 желтоқсан. – Б. 8, 9.
187. Қалибек Деріпсалдин - Композиторлар одағының мүшесі [Мәтін] / [газ. ред.] // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2015. – 7 сәуір. – Б. 4.

188. Қалибектің әндері Шымкентте қалықтады [Мәтін] / бетті дайындаған Айзат Асылбек // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2015. – 3 қараша. – Б. 6.
189. Қиысханұлы, Қыдырбек. "Бөрілі менің байрағым" [Мәтін] : [ұлт-аспаптар оркестрінің сазды кеші] / Қыдырбек Қиысханұлы ; суретті түсірген Айбек Жүзбай // Қостанай таңы. – 2017. – 8 ақпан. – Б. 8.
190. Қостанайлықтардың ризашылығына бөленді [Мәтін] : "Көк байрағым, желбіре" концерті көпшіліктің көңілінен шықты / бетті дайындаған Аягөз Кәкімжанова // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2017. – 14 ақпан. – Б. 6.
191. Қуандықұлы, Қ. "Өнер өлшеніп тартылса..." [Мәтін] : композитор Қалибек Деріпсалдин туралы бірер сөз / Қ. Қуандықұлы // Аманкелді арайы. – 2013. – 1–4 қаңтар. – Б. 3.
192. Мешітбаев, Нұрболат. Қалибектің әні - жан дауысы [Мәтін] / Нұрболат Мешітбаев // Қостанай таңы. - ("Қостанай ақшамы" танымдық-тағылымдық, көңілашар қосымшасы). – 2015. – 30 қаңтар. – Б. 24.
193. Мұқатов, Нағашыбай. Қанатты әндері қалықтаған [Мәтін] : Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген мәдениет қызметкері, әнші-композитор Қалибек Деріпсалдин туралы ой-толғам] / Нағашыбай Мұқатов // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2013. – 4 қаңтар. – Б. 11.
194. Мұсабаев, Хамитбек. Композитордың ән кеші [Мәтін] / Хамитбек Мұсабаев // Қостанай таңы. – 2012. – 2 қараша. – Б. 8.
195. Нұрман, Алтай. Шәмшісі Тобыл-Торғайдың [Мәтін] : [өлең] : (Қазақстанның еңбек сіңірген мәдениет қызметкері, ҚР Композиторлар одағының мүшесі, белгілі сазгер Қалибек Деріпсалдин ағама) / Алтай Нұрман // Әулиекөл. – 2016. – 21 қаңтар. – Б. 4.
196. Оспанов, Мейрам. Қалыбек Деріпсалдин ағамыздың еңбегі бағаланды [Мәтін] : [әнші, композитор "Ерен еңбегі үшін" медалімен марапатталды] / Мейрам Оспанов // Порядок и право. – 2017. – 12 январь. – С. 11.
197. Оспанұлы, Серікбай. Қалибек - ән [Мәтін] : [өлең] / Серікбай Оспанұлы // Қазақ. – 2013. – 4–11 қаңтар. – Б. 6 ; Қостанай таңы. – 2013. – 20 наурыз. – Б. 8.
198. Оташұлы, М. Астанадағы Қалибектің ән кеші [Мәтін] / М. Оташұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 29 қараша. – Б. 8 ; Айқын. – 2008. – 12 ақпан. – Б. 5.
199. Өтелбаева, Салтанат. Нұрғиса мен Әсеттен бата алған [Мәтін] : дарынды композитор Қалибек Деріпсалдин әндері Астана аспанында шарықтады / Салтанат Өтелбаева // Қостанай таңы. – 2014. – 4 ақпан. – Б. 12.
200. Өтелбаева, Салтанат. Сазгердің Астанадағы шығармашылық кеші [Мәтін] : ["Сағыныш сазы" атты кеші] / Салтанат Өтелбаева // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2014. – 11 ақпан. – Б. 5.

201. Рахым, Нұрай. "Тобыл-Торғай әуендері" шырқалды [Мәтін] : [шығармашылық концертті Алматы қ. өтті] / Нұрай Рахым // Айқын. – 2016. – 27 қыркүйек. – Б. 8.
202. Саз өнерінің саңлағы [Мәтін] : [Астана қ. әнші-композитордың шығармашылық кеші өтті] / бетті дайындаған О. Отынбайұлы // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2013. – 12 қараша. – Б. 7.
203. Сазгер "Жыл адамы" атанды [Мәтін] : [«Телевизиялық жыл адамы» атағы берілді] / [газ. ред.] // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай қосымшасы). – 2014. – 14 қаңтар. – Б. 5.
204. Сазгермен кездесу кеші [Мәтін] / [газ. ред.] // Қостанай таңы. – 2013. – 5 наурыз. – Б. 3.
205. Салпеннова, Айнұр. Сазгер алпысыншы асуда [Мәтін] : белгілі музыка шебері, мәдениет қайраткері Қалибек Деріпсалдинмен кездесу мемлекеттік тілде оқытатын Заречный орта мектебінде өткен көрнекті шаралардың бірі болғаны сөзсіз / Айнұр Салпеннова // Арна. – 2013. – 7 наурыз. – Б. 4.
206. Сәуекенов, Б. Өрнектелген отыз жыл [Мәтін] : [өнер жұлдыздары] / Б. Сәуекенов // Қостанай таңы. – 2002. – 11 қаңтар. – Б. 3.
207. Смайылова, Гүлбаршын. "Торғай толқыны" - мерейлі ансамбль [Мәтін] / Гүлбаршын Смайылова // Аманкелді арайы. – 2016. – 29 қаңтар. – Б. 8.
208. Сыдықова, Г. "Тобыл-Торғай әуендері" [Мәтін] : [сазгермен сұхбат] / Г. Сыдықова // Қазақ әдебиеті. – 2016. – 23–29 қыркүйек. – Б. 23.
209. Талантты тұлғаның шығармашылық кеші [Мәтін] : [60 жасқа толуына орай] / бетті дайындаған О. Отынбайұлы // Наш Қостанай. - ("Біздің Қостанай" қосымшасы). – 2012. – 9 қазан. – Б. 8.
210. "Тобыл-Торғай әуендері" әуеледі [Мәтін] : [авторлық кеш] / [газ. ред.] // Қостанай таңы. – 2016. – 28 қыркүйек. – Б. 16.
211. Төлебаев, Дәуіржан. Жүрегін ән тербеткен [Мәтін] : [сазгер туралы] / Дәуіржан Төлебаев // Ана тілі. – 2016. – 22–28 қыркүйек. – Б. 12.
212. Ыбырай, Әлібек. Атырау аспанында қалықтаған ән [Мәтін] : [шығармашылық концертті өтті] / Әлібек Ыбырай // Қостанай таңы. – 2016. – 8 маусым. – Б. 16.
213. Ыбырай, Әлібек. "Тобыл-Торғай әуендері" жарыққа шықты [Мәтін] : [ән-таспа] / Әлібек Ыбырай // Қостанай таңы. - ("Қостанай ақшамы" танымдық тағылымдық, көңілашар қосымшасы). – 2016. – 7 қазан. – Б. 24.

Жармағамбетов Қайнекей
Туғанына 105 жыл
(1918-1974)

25 тамыз

Ақын, әдебиет зерттеуші, аудармашы, қоғам қайраткері Торғай (қазіргі Қостанай) обл. Жанкелдин ауд. Шилі а. туылған. Әкесі қайтыс болғаннан кейін, 1931 - 1934 жж. Торғайдағы балалар үйінде тәрбиеленген. Педагогикалық училищеде орта білім алған соң (1934 – 1938), Қ.Жармағамбетов 1938 ж. Алматы педагогикалық ин-тына оқуға түсіп, 1941 ж. оның филология факультетін үздік бітіріп шыққан. 1949 ж. аспирантураны аяқтайды.

1941 - 1948 жж. Қазақстан Компартиясы ОК нұсқаушы, Қазақстан ЛКЖО ОК хатшы, 1948 - 1958 жж. Абай ат. Қазақтың педагогикалық ин-тында аға оқытушы, доцент, директордың орынбасары қызметтерін атқарды.

1958 - 1964 жж. «Әдебиет және искусство» (қазіргі «Жұлдыз») журналының, «Ара-Шмель» сатира журналының редакторы болған. Қазақстан Жазушылар одағында жауапты хатшы, әдеби кеңесші қызметтерін атқарған. 1964 - 1974 жж. шығармашылық жұмыспен айналысты. Ең алғашқы жинағы «Заман біздікі» деген атпен 1950 ж. шықты. Қазақ әдебиетінде баллада жанрының қалыптасуына зор үлес қосқан, өлеңдері мен балладалары «Адам туралы аңыз» (1951), «Мұғалима туралы баллада» (1957), «Балладалар» (1962), «Соңғы күн» (1967), Дәурен (1969) «Сырлы тал» (1971), «Шыңдағы шамшырақ» (1967) атты жинақтары баспадан шықты. Ол проза жанрында да қалам сілтеп, әнші Ә. Қашаубаевтың өмірі мен өнерін арқау еткен «Әнші азамат» повесін оқырманға ұсынды (1951). Ақын дүниеден өткеннен кейін «Шыңдағы шамшырақ» (1976), Бетпақдала аңызы (2008) өлеңдер мен балладалар, поэмалар жинағы, «Азамат жолы» (1983) әдеби мақалалар мен естеліктер кітабы жарық көрді.

Ж. Жабаев, М. Әуезов, С. Мұқанов, Б. Майлин, А. М. Горький, шығармашылығы туралы монографиялық еңбектер жазған. Әлем әдебиетінің классиктері А. С. Пушкин, М. Ю. Лермонтов, И. Ф. Шиллер, А. Мицкевич, П. Неруда туындыларын, А. Бартоның балаларға арналған өлеңдерін, П. Ершовтың «Тұлпартай, сұңқартай» ертегісін, И. С. Тургеневтің «Әкелер мен балалар» романын қазақ тіліне аударған. Жазушы «Қазақ совет әдебиеті тарихының очеркі» (1949, 1958, 1960), орта мектепке арналған «Қазақ совет әдебиеті» оқулығы (1948 - 1951) авторларының бірі. Үш рет «Құрмет белгісі» орденімен, Қазақ КСР Жоғарғы Кеңесінің бес грамотасымен, «1941 - 1945 жж. Ұлы Отан соғысындағы ерлік еңбегі үшін» медалімен марапатталған. Оның есімімен Торғай кентіндегі бір көше аталады. Шиліде мемориалдық мұражайы,

ескерткіші және кесенесі бар. Кезінде Алматы қ. тұрған үйіннің қабырғасына мемориалдық тақта орнатылды.

Белгілі ақын Мұқатов Нағашыбай қаламгер, әдебиетші, қоғам қайраткері, ұлттық әдебиетке оқиғалы өлеңдерді енгізуге ерекше үлес қосқан Қайнекей Жармағамбетовтың шығармаларын тереңнен зерттеп, кандидаттық диссертация қорғады. Ғылыми зерттеудің нәтижесінде «Қазыналы Қайнекей» деп аталатын монография оқырман қолына тиді. Қайнекей Жармағамбетов қазақ совет поэзиясында жемісті еңбек еткен ақындардың бірі. Әсіресе, ол баллада жанрын дамытуға зор үлес қосты.

Шығармалары:

214. Азамат жолы [Мәтін] : прозалық шығармалары мен әдеби мақалалары / Қ. Жармағамбетов. – Алматы, 1983. – 272 б.
215. Ақан шерткен баллада [Мәтін] : (болған оқиға) : [өлең] / Қайнекей Жармағамбетов // Ақиқат. – 2008. – № 10. – Б. 58.
216. Әнші азамат [Мәтін] : повесть / Қ. Жармағамбетов. – Алматы, 1951. – 126 б.
217. Балладалар [Мәтін] : оқиғалы өлеңдер / Қ. Жармағамбетов. – Алматы, 1962. – 164 б.
218. Дәурен [Мәтін] : балладалар мен өлеңдер / Қ. Жармағамбетов. – Алматы, 1969. – 216 б.
219. Қазақ әдебиетінің кейбір мәселелері [Мәтін] : (әдеби сын мақалалар жинағы) / құраст. Қ. Жармағамбетов. – Алматы, 1957. – 384 б.
220. Соңғы түн [Мәтін] : балладалар, өлеңдер / Қ. Жармағамбетов. – Алматы, 1967. – 98 б.
221. Шыңдағы шамшырақ [Мәтін] : таңдамалы / Қ. Жармағамбетов ; құраст. Б. Сахариев. – Алматы, 1976. – 248 б.

Ол туралы әдебиеттер:

222. Әлім, Қ. Кәусар [Мәтін] : әдеби портр., эсселер / Қ. Әлім. – Алматы, 2015. – 384 б.
223. Әлімбаев, М. Қалам қайраты [Мәтін] : (эсселер мен мақалалар) / М. Әлімбаев. – Алматы, 1976. – 224 б.
224. Жармағамбетов Қайнекей [Мәтін] // 2003 жылға берілген Қостанай облысының даталық және оқиғалар күнтізбегі / [құраст.: С. С. Жұмағали ; ред. Г. Ғ. Қазина]. – Қостанай, 2002. – Б. 27–28.
225. Жармағамбетов Қайнекей [Мәтін] // Жақып, Ә. Торғай тарландары [Мәтін] : өмірбаяндық энцикл. Т. 1 / Ә. Жақып. – Астана, 2009. – Б. 70–71.

226. Жармағамбетов Қайнекей [Мәтін] // Қазақ әдебиеті : энцикл. анықтамалық : А - Я / Б. Әбдіғазиев. – Алматы, 2005. – Б. 211–212.
227. Жармағамбетов Қайнекей [Мәтін] // Қазақ ССР : 4 томдық қысқаша энцикл. / бас ред. Р. Н. Нұрғалиев. – Алматы, 1984. – Т. 4. – Б. 252.
228. Жармағамбетов Қайнекей [Мәтін] // Қазақстан жазушылары : анықтамалық : 75 жыл / құраст.: Қ. Саят, Қ. Жұмашева. – Алматы, 2009. – Б. 163–164.
229. Жармағамбетов Қайнекей [Мәтін] // Қаныш Сәтбаев : энциклопедия / [бас ред. Б. Ә. Жақып]. – Алматы, 2011. – Б. 222–223.
230. Жыр маржаны [Мәтін] : он томдық : қазақ поэзиясының антологиясы. Т. 3 / құраст.: М. Құлкенов, Г. Мұқышева. – Алматы : Мереке, 2014. – 528 б. : 54 портр.
231. Қазақ мысалдары [Мәтін] : мысал әңгімелер мен әлеңдер / құраст. С. Кенжеахметов. – Алматы, 1981. – 152 б.
232. Қайырбеков, Ғ. Алыс та жақын жағалау [Мәтін]. 2-кітап / Ғ. Қайырбеков. – Алматы, 2006. – 192 б. – (Әдеби мемуарлар).
233. Қирабаев, С. Өмір тағылымдары [Мәтін] : естеліктер / С. Қирабаев. – Алматы, 2006. – 480 б.
234. Мұқатов, Н. Көкірек-көзбен көргендерім [Мәтін] : (эсселер, мақалалар, толғаныстар) / Н. Мұқатов. – Алматы, 2013. – 256 б.
235. Мұқатов, Н. Қазыналы Қайнекей [Мәтін] / Н. Мұқатов. – Алматы, 2007. – 198 б.
236. Мұқатов, Н. Қазыналы Қайнекей [Мәтін] : / Н. Мұқатов // Ақ бұлақ Қостанай / Н. Мұқатов. – Астана, 2013. – 1 электр. опт. диск.
237. Нарымбетов, Ә. Жармағамбетов Қайнекей [Мәтін] / Ә. Нарымбетов // Қазақстан : ұлттық энцикл. Т. 3. Г - Ж / бас ред. Ә. Нысанбаев. – Алматы, 2001. – 583–584.
238. Нарымбетов, Ә. Жармағамбетов Қайнекей [Мәтін] / Ә. Нарымбетов // Торғай елі : энциклопедия / құраст. Т. Рсаев ; ред. А. Ахметов. – Алматы, 2013. – Б. 189–190.
239. Орманов, Қ. Ел мен жер және тұлғалар тарихы [Мәтін] : [өлкетану оқулығы] / Қ. Орманов. – Алматы, 2014. – 368 б.
240. Оспанұлы, С. Алтынсариннің айналасындағы адамдар [Мәтін] : ғылыми мақалалар, эсселер / С. Оспанұлы. – Қостанай, 2006. – 296 б.
241. Сәрсекеев, Қ. Портреттер [Мәтін] / Қ. Сәрсекеев. – Алматы, 1999. – 272 б.

Мақалалар, сұхбаттар, әңгімелер:

242. Абдуллин, Ә. Қайсар таланттан қалған мұра [Мәтін] : [ақынның туғанына 80 жыл] / Ә. Абдуллин // Қостанай таңы. – 1998. – 11 қыркүйек. – Б. 7.
243. Бекболатұлы, К. Ақын. Ұстаз. Қайраткер [Мәтін] / К. Бекболатұлы // Ақиқат. – 2008. – № 10. – Б. 52–53.

244. Елмұратов, Құрбанәлі. Шығырмаларының тәрбиелік мәні терең еді [Мәтін] : Көрнекті ақын Қайнекей Жармағамбетовтың өмірі мен шығармашылығы туралы / Құрбанәлі Елмұратов // Қостанай таңы. – 2007. – 20 шілде. – Б. 7.
245. Жәрімбетова, Нәзира. Сағыныш тойы [Мәтін] : ақындар Қ. Жармағамбетовтың 90 жылдығы мен Ғ. Қайырбековтың 80 жылдық тойын атап өтті / Назира Жәрімбетова // Егемен Қазақстан. – 2008. – 26 қыркүйек. – Б. 5.
246. Жүзбай, Айбек. Қазыналы Қайнекей [Мәтін] / Айбек Жүзбай // Қостанай таңы. – 2008. – 5 қараша. – Б. 8.
247. Жүнісов, Жақсылық. Ар тазалығын қызғыштай қорыған [Мәтін] : [ақын туралы] / Жақсылық Жүнісов // Қостанай таңы. – 1991. – 27 желтоқсан. – Б. 3.
248. Жүнісов, Ж. Өмірінің жалғасы - өлеңі [Мәтін] : Қ. Жармағамбетовтың туғанына 60 жыл толуына / Ж. Жүнісов // Коммунизм таңы. – 1978. – 16 қыркүйек. – Б. 4.
249. Жүнісұлы, Жақсылық. Баллада жазудың шебері [Мәтін] : Қайнекей Жармағамбетовпен жүздескен сәттерді ойға оралтқанда / Жақсылық Жүнісұлы ; сурет автордың жеке мұрағатынан алынды // Қостанай таңы. – 2013. – 19 шілде. – Б. 9.
250. Жүнісұлы, Ж. Кісілік келбетімен қаламгерлік қуатымен [Мәтін] : Қ. Жармағамбетовтың туғанына 80 жыл / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 1998. – 8 қыркүйек. – Б. 5.
251. Жүнісұлы, Ж. Қайнекейді ұмытып кеткен жоқпыз ба? [Мәтін] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 25 ақпан. – Б. 4.
252. Жүнісханұлы, Т. Естен кетпес кездесу [Мәтін] : ақын Қ. Жармағамбетовтың туғанына 80 жыл / Ж. Жүнісханұлы // Қостанай таңы. – 1998. – 25 тамыз. – Б. 5.
253. Кенжеахметұлы, Сейіт. Мәліктің Қайнекейге жазған екі хаты [Мәтін] : [Кеңес Одағының Батыры, академик Ғабдуллин] / Сейіт Кенжеахметұлы // Егемен Қазақстан. – 2008. – 9 мамыр. – Б. 3.
254. Қайнекей Жармағамбетовтың туғанына - 90 жыл [Мәтін] : [ақын] / [газ. ред.] // Қостанай таңы. – 2008. – 16 қыркүйек. – Б. 5.
255. Қанатбеков, Ә. Болмысы бөлек еді [Мәтін] : [ақынның туғанына 80 жыл толуы қарсаңында] / Ә. Қанатбеков // Қостанай таңы. – 1998. – 15 мамыр. – Б. 4.
256. Қирабаев, С. Туған әдебиеттің еңбек торысы [Мәтін] : Қ. Жармағамбетов / С. Қирабаев // Егемен Қазақстан. – 1998. – 30 қыркүйек. – Б. 7.
257. Мұқатов, Нағашыбай. Астана ардақтады ақындарды [Мәтін] : қазақтың көрнекті ақындары, жерлесіміз Қ. Жармағамбетов пен Ғ. Қайырбековтың мерейтойларына арналған әдеби сазды кеш / Нағашыбай Мұқатов // Қостанай таңы. – 2008. – 25 қараша. – Б. 8.

258. Мұқатов Нағашыбай. Қазақ әдебиеті және қарымды Қайнекей [Мәтін] : [Алматы қ. "XX ғасырдың екінші жартысындағы әдеби процесс және Қ. Жармағанбетов шығармашылығы" атты халықаралық ғылыми-практ. конф. болып өтті] / Нағашыбай Мұқатов // Қостанай таңы. – 2008. – 3 желтоқсан. – Б. 6.
259. Мұқатов, Нағашыбай. Қайран, Қайнекей, қайдасың? [Мәтін] : өлең / Нағашыбай Мұқатов // Қостанай таңы. – 2008. – 16 қыркүйек. – Б. 5.
260. Мұқатов, Нағашыбай. Қайырымды, қабілетті Қайнекей [Мәтін] : (көрнекті жазушының кейбір қырлары жайлы сыр) / Нағашыбай Мұқатов / Қостанай таңы. – 2007. – 27 қараша. – Б. 5.
261. Оспанұлы, С. Қайнекей Жармағамбетов - ақын, публицист [Мәтін] : ["Бетбақдала дәптерінен" очеркі туралы] / С. Оспанұлы // Қазақ тілі мен әдебиеті. – 2005. – № 10. – Б. 45–52.
262. Сәтбаева, Ш. Балладаның шебері [Мәтін] : Ақын, әдебиетші Қайнекей Жармағамбетовтың туғанына 80 жыл / Ш. Сәтбаев // Қазақ әдебиеті. – 1998. – 25 қыркүйек. – Б. 10–11.
263. Тәшетұлы, М. Жаны жайсаң көңілі дархан [Мәтін] : ақын Қ. Жармағамбетовтың өмірінен үзік сыр / М. Тәшетұлы // Қостанай таңы. – 1998. – 25 қыркүйек. – Б. 4.
264. Тұрмағамбетов, Н. Әдебиеттану ғылымына үлес [Мәтін] : [«XX ғасырдың екінші жартысындағы әдеби процесс және Қайнекей Жармағамбетов» деген жинақ жарық көрді] / Н. Тұрмағамбетов // Қостанай таңы. – 2009. – 31 наурыз. – Б. 2.
265. Тұрмағанбетов, Н. Оқырман қолында - "Бетпақдала аңызы" [Мәтін] : [ақынның кітабы] / Н. Тұрмағанбетов // Қостанай таңы. – 2008. – 28 қараша. – Б. 2.
266. Ыдырысов, Әбілфайыз. Қайнекей қазынасы [Мәтін] / Әбілфайыз Ыдырысов // Қостанай таңы. – 2007. – 21 қараша. – Б. 6.
267. Ысмағұл, Мылтықбай. Тұлғалар түлеген алтын тұғыр [Мәтін] : Торғай төрінде ауданның құрылғанына 80 жыл толуы мен көрнекті қаламгер жерлесіміз Қайнекей Жармағамбетов пен Ғафу Қайырбековтың мерейтойлары кеңінен аталып өтті / Мылтықбай Ысмағұл // Қостанай. – 2008. – 26 қыркүйек. – Б. 7.
268. Ілиястың хаттарынан [Мәтін] : Қ. Жармағамбетовке, Ғ. Қайырбековке, Ж. Молдағалиевке / Ілияс Омаров // Қостанай таңы. - ("Қостанай ақшамы" танымдық-тағылымдық, көңілашар қосымшасы). – 2016. – 1 сәуір. – Б. 13.

Жақсылық Жүнісұлы
Туғанына 80 жас
(1943)

1 қаңтар

Журналист-жазушы Жақсылық Жүнісұлы 1943 жылғы қаңтардың 1-ші жұлдызында Қостанай облысындағы Жанкелдин ауданының Торғай селосында туған. Арқалық қаласының Құрметті азаматы (2011). Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің журналистика факультетін бітірген (1968). Еңбек жолын Жанкелдин аудандық кеңесі атқару комитетінің

нұсқаушысы болып бастаған.

Ол 1963 жылдан Қостанай облысындағы «Коммунизм таңы», Торғай облысындағы «Торғай таңы» газеттерінде әдеби қызметкер, бөлім меңгерушісі, жауапты хатшы, редактордың орынбасары қызметтерін атқарды. 2008 жылдан «Қостанай таңы» газетінің Арқалық ауданындағы меншікті тілшісі болып істейді. Талай жасты журналист мамандығына баулыған ұстаз. Олардың дені республикалық басылымдарда жауапты қызметтер атқаруда. Өзекті мәселелерді арқау еткен мақалалары газет-журналдарда басылған. Жас ұрпақты имандылыққа, ата дәстүрін бойына дарытуға, адамдарды сыйластыққа үндеген материалдары жеткілікті. Қаламгердің «Сыр сандық» (2003), «Дала дарабоздары» (2007), «Жылдар жаңғырығы» (2012) кітаптары баспадан шықты.

«Сыр сандық» атты кітабында ұзақ жылдар бойы толтырылған күнделігінен «Кеудесі жақсылардың алтын сандық» топтамасы енгізілген. Қазақ әдебиетінің ақсақалдары Ғабит Мүсірепов, Сәбит Мұқанов,, сахна майталмандары Елубай Өмірзақов, Манарбек Ержанов, Қанабек Байсейітов, сазгер Ахмет Жұбанов, ғалым Әлкей Марғұлан және басқалардың ерекше қасиеттерін бейнелеген.

Бір бөлімге сатиралық туындылары орналастырылған.

«Дала дарабоздары» атты кітабында әңгіме желісі бірыңғай ел ішіндегі талант иелеріне арналған. Өнер зерттеушісі Күләнда Бөкешева, ақын Әбжан Әбілтай, журналист Аңсаған Атымтаев, мүсінші Әбілбек Ұзақұлы т.б. жайлы ой-толғамдары соны айғақтайды.

«Алдында ағаң бары қандай жақсы» топтамасында Торғай өңірі ардақтайтын азаматтардың өзіндік болмысы айшықталған.

Журналист-жазушы Жақсылық Жүнісұлының қазақ баспасөзіне сіңірген еңбегі ескерусіз қалған жоқ. Ол «Еңбек ардагері» медалімен және Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің Құрмет грамотасымен марапатталды. Бүгінде ол Қазақстан Республикасының мәдениет қайраткері, Қостанай облысы әкімі сыйлығының иегері, Қазақстан Журналистер одағының мүшесі.

Шығармалары:

269. Дала дарабоздары [Мәтін] : ой-толғамдар, естеліктер / Ж. Жүнісұлы .; алғы сөзін жазғ.: С. Әбдірайымұлы. – Қостанай : Шапақ, 2007. – 308 б.
270. Жылдар жаңғырығы [Мәтін] : сұхбат, ой-толғамдар, өлеңдер / : Ж. Жүнісұлы .; алғы сөз жазғ.: С. Шүкірұлы. – Қостанай : Шапақ, 2012. – 192 б.
271. Сыр сандық [Мәтін] : ой-толғамдар, естеліктер және әңгімелер / Ж. Жүнісұлы .; алғы сөз жазғ.: Т. Қожакеев. – Астана : Елорда, 2003. – 232 б.
272. Табиғатпен егізбін...[Мәтін] : [өлеңдер жинағы] / Ж. Жүнісұлы .; [алғы сөз жазғ.: С. Тұрғынбекұлы]. – Алматы : Тоғанай Т, 2014. – 64 б.
273. Топжарғандар туралы толғау [Мәтін] : сұхбат, ой-толғамдар, мақалалар / Ж. Жүнісұлы – Қостанай : Шапақ, 2016. – 212 б.

Ол туралы:

274. Жүнісұлы Жақсылық [Мәтін] // Торғай елі : энцикл. / құраст. Т. Рсаев ; ред. А. Ахметов. – Алматы : Арыс, 2013. – Б. 203.
275. Жүнісұлы Жақсылық [Мәтін] // Торғай тарландары : өмірбаяндық энцикл. / құраст. Ә. Жақып ; ред. Б. Ахмет. – Астана : Парыз, 2009. – 1т. – Б. 71–72.
276. Көңіл көгінде, жүрек төрінде [Мәтін] : [естелік әңгімелер] / құраст.: Н. Мұқатов. – Алматы: Тоғанай Т, 2015. – 168 б.
277. Қарымы бөлек қаламгер [Мәтін] : толғамдар, пікірлер, арнау өлеңдер, қағытпалар. – Қостанай: Шапақ, 2014. – 120 б.
278. Айтмағанбетов, А. 50 жыл қалам тербеген [Мәтін] : [журналист Жақсылық Жүнісұлының еңбек жолына көз жүгірткенде] / А. Айтмағанбетов // Арқалық хабары. – 2013. – 11 қаңтар. – Б. 3.
279. Әбдірайымов, С. Қарымы бөлек қаламгер [Мәтін] : [жазушы-журналист Жақсылық Жүнісұлының кітабы жайында] / С. Әбдірайымов // Қостанай таңы. – 2012. – 28 желтоқсан. – Б. 9.
280. Әбілкәкімтегі, С. Жәкеннің әзілдері [Мәтін] : [қаламгер Жақсылық Жүнісұлы] / С. Әбілкәкімтегі // Қостанай таңы. – 2013. – 12 шілде. – Б. 10.
281. Әбілхасенұлы, С. Сөз зергері [Мәтін] : [өлең] / С. Әбілхасенұлы // Арқалық хабары. – 2012. – 16 наурыз. – Б. 4.
282. Әріптесіміз - мәдениет қайраткері [Мәтін] : [журналист Жақсылық Жүнісұлына атақ берілуі туралы] // Арқалық хабары. – 2007. – 23 қараша. – Б. 2.
283. Бабасова, Б. Жаршысы боп жақсының жарты ғасыр.. [Мәтін] : [журналист Жақсылық Жүнісұлымен кездесу кеші туралы] / Б. Бабасова // Арқалық хабары. – 2013. – 25 қаңтар. – Б. 1.

284. Базылбекова, С. Өнері мен өрісі биік жан [Мәтін] : [журналист Жақсылық Жүнісұлының "Дала дарабоздары" атты кітабы туралы] / С. Базылбекова // Арқалық хабары. – 2007. – 8 ақпан. – Б. 5.
285. Байжан, А. Оймақтай ой тобықтай түйін [Мәтін] : [журналист Жақсылық Жүнісұлының "Сыр сандық" кітабы туралы] / А. Байжан // Торғай. – 2004. – 2 сәуір. – Б. 4.
286. Елу жылдық еселі еңбегі бар [Мәтін] : [журналист Жақсылық Жүнісұлымен өткізілген шығармашылық кеші туралы] / "Торғай - ақпарат" // Торғай. – 2013. – 25 қаңтар. – Б. 3.
287. Жантасов, Ә. Қазақстанның құрметті журналисі, Арқалық қаласының құрметті азаматы Жақсылық Жүнісұлына [Мәтін] : [өлең] / Ә. Жантасов // Арқалық хабары. – 2015. – 10 шілде. – Б. 3.
288. Жүнісұлы, М. Баспасөз ардагерлеріне құрмет көрсетілді [Мәтін] : [баспасөз ардагері Жақсылық Жүнісұлына арналған кеш туралы] / М. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2013. – 9 сәуір. – Б. 3.
289. "Жылдар жаңғырығы" жарық көрді [Мәтін] : [журналист Жақсылық Жүнісұлының жылдар жаңғырығы атты кітабы туралы] // Арқалық хабары. – 2012. – 27 шілде. – Б. 3.
290. Заманмен үндес басылым [Мәтін] : [сұхбат кеші] / [газ. ред.] // Торғай. – 2017. – 14 шілде. – Б. 3
291. Зейнішқызы, М. Жақсы-аға жақсылар жайлы [Мәтін] : [журналист Жақсылық Жүнісұлының «Жылдар жаңғырығы» атты кітабы туралы] / М. Зейнішқызы // Торғай. – 2012. – 24 тамыз. – Б. 2.
292. Қожакеев, Т. Жүрекке бойлар орамды ойлар [Мәтін] : [жазушы-журналист Жақсылық Жүнісұлының кітабы жайында] / Т. Қожакеев // Қостанай таңы. – 2012. – 28 желтоқсан. – Б. 9.
293. Қожахметұлы, Е. Жақсылығы Жақсылықтың [Мәтін] : [журналист Жақсылық Жүнісұлының "Дарабоз" кітабы туралы] / Е. Қожахметұлы // Торғай. – 2008. – 16 мамыр. – Б. 4.
294. Қойшыбайұлы, М. Құтты болсын тағы да бір белесің [Мәтін] : [өлең] / М. Қойшыбайұлы // Торғай. – 2013. – 25 қаңтар. – Б. 8.
295. Меңдібай, С. Ақын інінің ілтипаты [Мәтін] : [Жақсылық Жүнісұлының жаңа кітабы туралы] / С. Меңдібай // Қостанай таңы. – 2014. – 31 желтоқсан. – Б. 14
296. Меңдібай, С. Өмірдің өз өрнегі [Мәтін] : [журналист Жақсылық Жүнісұлының «Жылдар жаңғырығы» атты кітабы туралы] / С. Меңдібай // Қостанай таңы. – 2012. – 15 тамыз. – Б. 8.
297. Меңдібай, С. Серік етіп қаламды [Мәтін] : [оқырманға жарты ғасыр бойы қалтқысыз қызмет еткен әріптесіміз Жақсылық Жүнісұлы туралы әңгіме] / С. Меңдібай // Қостанай таңы. – 2012. – 28 желтоқсан. – Б. 9.
298. Мұқатов, Н. Жан әкенің "Жақсантайы" [Мәтін] : [журналист Жақсылық Жүнісұлы туралы] / Н. Мұқатов // Арқалық хабары. – 2013. – 28 маусым. – Б. 1.

299. Оташев, С. Сезімнің сыршыл ақыны [Мәтін] : [Жақсылық Жүнісовтың "Табиғатпен егізбін" жыр жинағына ой-пікір] / С. Оташев // Торғай. – 2015. – 9 қаңтар. – Б. 3.
300. Сабыржанұлы, С. Інілерден ізгі тілек [Мәтін] : [өлең] / С. Сабыржанұлы Сейтқали // Торғай. – 2013. – 20 ақпан. – Б. 4.
301. Шүкірұлы, С. Сезім сырлары [Мәтін] : [жазушы-журналист Жақсылық Жүнісұлының кітабы жайында] / С. Шүкірұлы // Қостанай таңы. – 2012. – 8 желтоқсан. – Б. 9.

Мерзімді басылымдардағы жарияланымдары:

302. Абыройы артқан Айтуған [Мәтін] : [машинист Айтуған Ғапбасов туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 27 желтоқсан. – Б. 3.
303. Абыройын асырды Арқалықтың [Мәтін] : [халық батыры А. Иманов ескерткіші туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 5 қараша. – Б. 3.
304. Ағаларымның бірі "халық жауына" жатқызылып атылды, енді бірі «сұрапыл соғыста» апат болды [Мәтін] : [қарт Кәрімғали Мұстафин туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 1 шілде. – Б. 8.
305. Ағысқа қарсы жүзген ақын [Мәтін] : [ақын Жұмаш Сомжүрек жайлы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2000. – 7 наурыз. – Б. 5.
306. Адамдарға әсемдік сыйлаған [Мәтін] : ["Сұлушаш" салоны туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 16 сәуір.
307. Айта білгенге не жетсін [Мәтін] : [қаламыздың беделді азаматы Қонысбай Ағуановтың жарыққа шыққан кітабы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2012. – 21 қаңтар. – Б. 8.
308. Айтыс ақтаңгерлеріне еліктеп [Мәтін] : ["Дарын" шығармашыл жастар үйірмесінің ұйымдастырумен өткен ақындар айтысы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 11 қаңтар. – Б. 3.
309. Ақтаңгер Айбек [Мәтін] : [айтыскер-ғалыммен жүздесу] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2014. – 24 қазан. – Б. 5.
310. "Алғашқы өлеңім Сыр - ағанның сүзгісінен өткен" [Мәтін] : [қаламгер Әубәкір Қылышбайұлы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2007. – 5 маусым. – Б. 6.
311. Аңызға айналған сазгер [Мәтін] : [күйші Айтбай Мұздахановпен кездесу кеші туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2011. – 28 қазан. – Б. 6.
312. Арайлы Арқалық [Мәтін] : [кенші Айтжан Кенжеғалиев жайлы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 24 тамыз. – Б. 8.
313. Ардақты есімдер жайлы мағлұмат [Мәтін] : [Арқалықтың көне атаулары] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 19 қараша. – Б. 4.
314. Арқалық алға басады [Мәтін] : [қала әкімінің есебі] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2007. – 23 қаңтар. – Б. 2.

315. "Арқалық қаласы елбасы назарында" [Мәтін] : [қаламызға ҚР Премьер-министрі Кәрім Мәсімовтің келуі] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2010. – 13 шілде. – Б. 2.
316. Арқалық той өткізді дүрілдетіп [Мәтін] : [қаланың 50 жылдығы мен аймақтық "Торғай әуендері" фестивалі туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 19 шілде. – Б. 1.
317. Арқалықтың абыройын асқақтатып [Мәтін] : [қаланың 55 жылдығына арналған той туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2011. – 11 қараша. – Б. 1–2.
318. Арқалықтың алтын объектісі [Мәтін] : [кәсіпкер Андрей Тарасов туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 23 мамыр. – Б. 3.
319. Арманым дипломат болу [Мәтін] : [алтын белгі иегері Дастан Қайырбай туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 2 шілде. – Б. 4.
320. Атақты атаның атына сай [Мәтін] : [кәсіпкер Балтабай Нұрғалиұлы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 15 наурыз. – Б. 5.
321. Аурудан айықтырудың дәнекері [Мәтін] : [дәріхана меңгерушісі Нұрлыбек Сағындықұлы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 4 тамыз. – Б. 12.
322. Ауылда мәдениет ошағы ашылды [Мәтін] : [ауылдағы мәдениет клубының ашылу салтанат. Әке өнегесі [Мәтін] : [полиция қызметкері Совет Құсманұлы Керейбаев туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 6 қыркүйек. – Б. 8.
323. Әліппемен танысқаннан аттестат алғанға дейін [Мәтін] : [ұстаз Роза Халыққызы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 31 мамыр. – Б. 3.
324. Ән мен күйге бөлеген туған жерін [Мәтін] : [сазгер Жұмағали Сүлейменұлының шығармашылық кеші] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 15 ақпан. – Б. 2.
325. Ән мен күйдің бесігінде тербеліп [Мәтін] : [Торғай әуендері фестивалінен] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 9 шілде. – Б. 4.
326. Әсем әні - сахна сәні [Мәтін] : [әнші Роза Бағланова жайында] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2013. – 1 қазан. – Б. 12.
327. Әуенімен әлдиленген Әсет Бейсеуов [Мәтін] : [сазгер Әсет Бейсеуов жайында] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2013. – 12 қараша. – Б. 7.
328. Баллада жазудың шебері [Мәтін] : [Қайнекей Жармағанбетовпен жүздескен сәттерді ойға оралтқанда] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2013. – 19 шілде. – Б. 9.
329. Батыр ата рухын көкке көтерді [Мәтін] : [Екідің мұнарасы мен Жәуке батыр кесенесі туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2004. – 20 тамыз. – Б. 3.
330. Билейді толқындайын тербетіліп [Мәтін] : ["Ақбота" халықтық би ансамблі және оның жетекшісі Ерсін Жүсіпұлы жайлы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 4 қазан. – Б. 7.

331. Болмысы бөлек оқу орны [Мәтін] : [оқу орнының тыныс тіршілігі туралы директор Жәнібек Ғалпбасұлы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. 2006. – 28 сәуір. – Б. 6.
332. Бойына алуан өнер тоғысқан [Мәтін] : [сазгер Жұмағали Өмірбековтің шығармашылық кеші] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 12 ақпан. – Б. 5.
333. Болмысы бөлек шоғырдың тұяғы [Мәтін] : [жазушы Асқарбек Бектемісов туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2012. – 3 ақпан. – Б. 6.
334. Германиядан да қолдау көрсетіледі [Мәтін] : [қаламыздағы " Виденбург" немістер қоғамы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 26 тамыз. – Б. 5.
335. Дүзелбай Айсаұлы - спорт саңлағы [Мәтін] : [орта Азияның екі дүркін чемпионы атанған жерлесімізді білесіз бе?] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2000. – 14 наурыз. – Б. 6.
336. Ел дегенде елжіреді жүрегі [Мәтін] : [ғалым, ақын, кәсіпкер Ерболат Төлегенұлымен сырласу] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 18 мамыр. – Торғай. – 2005. – 13 мамыр. – Б. 3.
337. Ел мен ер [Мәтін] : [жазушы С. Меңдібақтың жаңа кітабы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 30 маусым. – Б. 6.
338. Еліңізге шарапатыңызды тигізгейсіз қасиетті ата! [Мәтін] : [мешітке Әлмұхаммед Оспанұлының есімінің берілуі] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2007. – 6 маусым. – Б. 3.
339. Елге сыйлы азамат еді [Мәтін] : [майдангер Естай Өмірзақов туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2001. – 3 сәуір. – Б. 4.
340. Елді имандылыққа үндеген ата [Мәтін] : [діндар Әлмұхаммед Оспанұлы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы – 2007. – 20 сәуір. – Б. 5.
341. "Елдігімізді танытқан жылдар" [Мәтін] : [соғыс және еңбек ардагері Мінайдар Боранбаев туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2004. – 7 желтоқсан. – Б. 2.
342. Емі қонған, аруағы демеген [Мәтін] : [Айкүміс әженің ерекше қасиеттері] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2014. – 22 сәуір. – Б. 8.
343. Жақсылармен жаны жарасқан [Мәтін] : [журналист Қуанышбай Орманов жайлы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2014. – 24 желтоқсан. – Б. 5
344. Жастарға - сайлы жатақхана [Мәтін] : [қаламызда жастар жатақханасының күрделі жөндеуден өтуі туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2010. – 11 тамыз. – Б. 2.
345. Жасының 90-ға толумен құттықтады [Мәтін] : [соғыс және еңбек ардагері Әукен Қанатбеков туралы] / Ж. Жүнісұлы Жақсылық // Қостанай таңы. – 2008. – 16 қыркүйек. – Б. 6.
346. Жауынгерлерге қолғап, шұлық тоқыған [Мәтін] : [тыл ардагері Кәрима Мұхамедғалиева туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 6 сәуір. – Б. 3.

347. Журналистің жүгі ауыр [Мәтін] : [автордың естелігі] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2016. – 13 қаңтар. – Б. 7.
348. Жұмысшы кадрлар көбею үшін [Мәтін] : [Торғай аграрлы-техникалық колледж түлектері] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 5 шілде. – Б. 5.
349. Заңдылықты сақтағаның - әділдікті жақтағаның [Мәтін] : [заңгер Тілес Бекмағамбетұлымен әңгіме] / Ж. Жүнісұлы Жақсылық // Қостанай таңы. – 2006. – 18 қаңтар. – Б. 4.
350. "Кезінде әр үш ұшақтың біреуі Арқалықтың алюминийінен жасалған" [Мәтін] : [Торғай боксит кен басқармасының геологы Ғизатолла Бекәділов туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 18 наурыз. – Б. 4.
351. Зиялы ортадан келгенін танытты [Мәтін] : [мәдениет қызметкері Қалибек Деріпсалдиннің кездесуі туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2011. – 25 қараша. – Б. 16.
352. Көкірегі толы - ән мен күй [Мәтін] : [сазгер Жұмағали Сүлейменұлы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 1999. – 15 қазан. – Б. 4.
353. Көңілі даладай, қылығы баладай [Мәтін] : [каламдастар хақында әңгіме-дүкен құрғанда] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2014. – 7 қаңтар. – Б. 12.
354. Көсемнің мұрнын бұрап, батырдың басын жарып [Мәтін] : [батыр Кейкі Көкенбайұлы ескерткішінің бүлінуі туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2000. – 22 тамыз. – Б. 3.
355. Қабырғалы қаламгер жайлы ой толғаған [Мәтін] : [мәдениет қайраткері Ахметхан Байжанға шығарылған кітап жайында] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2011. – 29 қараша. – Б. 4.
356. Қазақша күрес намысты қамшылайды [Мәтін] : [Республика чемпионы Рүстем Шалабаев туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 2 тамыз. – Б. 4.
357. Қазақы сөздің "қаймағын" қалқыған [Мәтін] : [қаламгер Бекболат Әдетов жайлы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 8 қазан. – Б. 8.
358. Қалың елді имандылыққа үндеген [Мәтін] : [бас имам Ербол қажы Молдахметұлы жайлы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2012. – 18 қаңтар. – Б. 6.
359. Қарымды қаламгерді құрметтеп [Мәтін] : [жазушы Сәбит Досановпен кездесу кеші туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2000. – 14 қараша. – Б. 2.
360. Қоныс тойы көбейіп жатыр [Мәтін] : [қала тұрғындарына үй берілуі туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 31 мамыр. – Б. 3.
361. Қуанышты хабарды орман ішінде естідік [Мәтін] : [соғыс ардагері Байбол Сейдахметұлы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 18 наурыз. – Б. 3.

362. Қыпшақтан шыққан ер Маңдай [Мәтін] : [Абылай батырлары Маңдай мен Деріпсалды туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. - 2008. - 30 шілде. – Б. 5.
363. 48 пәтерді іске қосу қамымен [Мәтін] : [тұрғын үйді салу, жөндеу және айырбастау туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 26 тамыз. – Б. 5.
364. Мектептер интернет желісіне қосылды [Мәтін] : [ақпараттық және телекоммуникациялық технологияларды меңгеру туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 31 мамыр. – Б. 3.
365. Мұқағали ақын арқасынан қаққан [Мәтін] : [ақын Әбжан Әбілтайдың шығармашылық кеші] / Ж. Жүнісұлы // Торғай. – 2005. – 7 қаңтар ; Қостанай таңы. – 2005. – 12 қаңтар. – Б. 3.
366. Мұражайдың 40 жылдығына арналды [Мәтін] : [қаламыздың дала өлкесі мұражай мерейтойы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2012. – 6 маусым. – Б. 8.
367. Небір тарихи оқиғалар тізбектелген таспалар [Мәтін] : [киногер Бақыткерей Мырзағалиұлы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 27 ақпан. – Б. 8.
368. Нұрғали Құлжанов - немере ағам, ал Манарбек Ержанов - туған жездем еді [Мәтін] : [соғыс және еңбек ардагері Мұратқали Камалұлы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 6 тамыз. – Б. 5.
369. Облыс әкімі Торғай аймағында [Мәтін] : [облыс әкімі С.В.Кулагиннің аймағымызда болуы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 24 қазан. – Б. 1–4.
370. "Оқиғаның куәгері болғаным мақтанамын" [Мәтін] : [кітапханашы Дәмет Есенжолқызы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2010. – 15 желтоқсан. – Б. 4.
371. Оқушы Данияр Рысбековтың шығармашылық кеші [Мәтін] : [өнерпаз Данияр Рысбеков туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2007. – 23 мамыр. – Б. 8.
372. Оқырман талабынан шыққан [Мәтін] : ["Торғай" газетінің бас редакторы Ахметхан Байжанов туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2010. – 19 ақпан. – Б. 7.
373. Оңтүстік өңірдегі өрнекті істер [Мәтін] : [қаламызда жаңа стадион мен Кейкі батыр ескерткішінің ашылуы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2010. – 18 мамыр. – Б. 1–2.
374. Өзі - алғыр, шәкірттері – үздік [Мәтін] : [ұстаз Гүлден Құрманғалиева туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 22 сәуір. – Б. 8.
375. Өзіндік тарихы бар басылым [Мәтін] : ["Біздің Торғай" газетіне - 80 жыл] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2010. – 30 шілде. – Б. 12.
376. Өмір: өткендерім мен жеткендерім [Мәтін] : [журналист Жақсылық Жүнісұлының шығармашылық еңбегі туралы] / Ж. Жүнісұлы // Торғай. – 2015. – 16 қазан. – Б. 4.
377. Өнер деп соққан жүрегі [Мәтін] : [сазгер-дирижер Борапш Әбенәт жайлы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2007. – 4 сәуір. – Б. 5.

378. Өңірді дүр сілкіндірген күн [Мәтін] : [қаламызда Арқалық-Шұбаркөл темір жолының ашылу салтанаты туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2012. – 10 шілде . – Б. 483.
379. Сахна саңлағы Әнуар Боранбаевтың есімімен аталатын кинотеатр алғашқы көрермендерін қабылдады [Мәтін] : [Әнуар Боранбаев атындағы кинотеатрдың ашылуы жайында] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 31 қаңтар. – Б. 3.
380. "Сахнамен қоштасарда залдағылардың қимастықпен жылағаны бар" [Мәтін] : [халық әртісі Әнуар Боранбаев туралы естелік] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 28 мамыр. – Б. 3.
381. Сертке берік Сертай [Мәтін] : ["Арқалық жылу - энергетика компаниясы" МКК бөлім басшысы С. Қарагөзин туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 13 сәуір. – Б. 3.
382. Сөз зергерінің үміті ақталыпты [Мәтін] : [журналист - жазушы Қайсар Әлімнің "Алашшыл жүрек" кітабына шолу] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2011. – 28 қазан. – Б. 6.
383. Сұңқардың жігерін қайраған [Мәтін] : [«Сұңқардың "Астананың "Ақжайық" командасымен кездесуі] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 27 тамыз. – Б. 4.
384. Тоғыз мәрте әлем чемпионы атанды [Мәтін] : [гір көтерудің жеңімпазы Владимир Креес туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 27 маусым. – Б. 3.
385. Тойшыбек аға - тамаша дәрігер [Мәтін] : [дәрігер Т. Шүкірұлы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 28 наурыз . – Б. 5.
386. Торғай өнеркәсібінің көшбасы [Мәтін] : [қаламыздағы өнеркәсіп орны Торғай боксит кен басқармасы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2000. – 27 маусым. – Б. 5.
387. Торғай өңірінде оң өзгерістер бар [Мәтін] : [қалада атқарылған ауқымды істер туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2007. – 27 шілде. – Б. 1.
388. Торғай төсі өзгерістерге толы [Мәтін] : [облыс әкімі С.В. Куллагиннің Арқалық аймағында болуы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 20 мамыр. – Б. 1–6.
389. Торғай төсінде [Мәтін] : [қала мен аудандардың тыныс тіршілігі туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 13 тамыз. – Б. 3.
400. Торғайда бес мұражай бар [Мәтін] : [мұражайларды қалай сақтап қалу туралы мәселе] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2000. – 18 шілде. – Б. 3.
401. Туысы бөлек тұлға еді [Мәтін] : [ақын Н. Бектемісұлы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 1999. – 14 мамыр. – Б. 4.
402. Тұрмысын оңалтуды көздеп [Мәтін] : [қалалық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің жұмысынан] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 10 маусым. – Б. 3.
403. Ұзақ таңға талмай шырқаған [Мәтін] : [жырау Хайролла Есұлы жайлы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 1999. – 25 мамыр. – Б. 4.

404. Ұзынкөлден шыққан сазгер [Мәтін] : [сазгер Ерсайын Нарымбаев туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2008. – 5 қыркүйек. – Б. 12.
405. Ұлтын ұлықтаған жазушы [Мәтін] : [жазушы Қоғабай Сәрсекеевтің жұртшылық өкілдерімен кездесуі туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2011. – 12 қазан. – Б.
406. Халықтық әндерді қастерлей білген [Мәтін] : [республикаға танымал өнер иесі Күләнда Бөкішева жайлы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 2 желтоқсан. – Б. 11.
407. Шағала - көңіл, шарықта ! [Мәтін] : [қала туралы естелік] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2006. – 30 маусым. – Б. 9.
408. Шақшақ Жәнібек [Мәтін] : [батыр Шақшақ Жәнібек туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2000. – 25 шілде. – Б. 3.
409. Шаршағанымды ешкімге сездірмейтін едім [Мәтін] : [дыбыс режиссері Бақыт Бұхарбаева туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2007. – 17 қаңтар. – Б. 6.
410. Шәкірттерін ісмерлікке баулыған [Мәтін] : [домбырашы, ұстаз Ораз Қожасов туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2007. – 5 қаңтар. – Б. 7.
411. Шетелдік меймандар ықыласқа қуанды [Мәтін] : [ТМ-34 ғарыш кемесінің Арқалық қаласына қонуы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 12 қараша. – Б. 4.
412. Шетелде де әуелетіп ән салған [Мәтін] : ["Шертер" ансамблі туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 9 ақпан. – Б. 3.
413. Избасты би биігі [Мәтін] : [қарабалық Избасты би туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2010. – 6 қаңтар. – Б. 7.
414. Из қалдыру – абырой [Мәтін] : [еліне сара жол сілтеген тұлғалар жайында] / Ж. Жүнісов // Қостанай таңы. – 2017. – 20 қазан. – Б. 4.
415. Ісімен ілесіп, өмірге жаңа асуға биік беттеген қала [Мәтін] : [Арқалықта қала мерекесін атап өтуде] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 22 қазан. – Б. 4.
416. Экономиканы дамытудың жолдары іздестіріледі [Мәтін] : [қала жағдайы туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2005. – 26 сәуір. – Б. 3.
417. Энциклопедия - тарихи мұра [Мәтін] : [Қостанай облысының 70 жылдығына орай шыққан энциклопедия туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2007. – 16 ақпан. – Б. 5.

3 сәуір

Халық батыры, қазақ халқының 1916 жылғы ұлт-азаттық қозғалысының жетекшісі, Қазақстандағы Азамат соғысының қаһарманы, Кенесары Қасымовтың үзеңгілес серігі Иман батыр Дулатұлының немересі Аманкелді Иманов бұрынғы Торғай уезінің Қайдауыл болысында (қазіргі Аманкелді ауданында) туған.

Аманкелді жеті жасында әкесінен, он үш жасында анасынан айырылады. Сегіз жасынан он екіге келгенше ауыл молдасынан арабша оқыды. Он екі жасынан он алты жасқа дейін Дулыға өзенінің бойындағы Әбдірахман ишанның медресесінде оқиды. Он алты жастан кейін байларға жалданып жұмыс істейді. Аманкелдінің немере ағасы Көшімбек орысша-қазақша екі жылдық мектеп ашып, сол мектепте Аманкелді де екі жыл оқып, орысша сауатын ашады.

1905-1907 жылдары орыстың бірінші революциясының азаттық идеясы ықпалымен шаруалардың байларға қарсы қарулы күресіне қатысты. Социал-демократтардың жергілікті жердегі большевиктер тобымен тығыз байланыс жасап, шаруалар бұқарасының ұлт-азаттық күресін басқарушы ретінде Торғай даласына атағы жайылды. 1896-1911 жылдары патша өкіметі оны «сенімсіз» адам деп, бірнеше рет түрмеге отырғызды.

Қазан революциясының алғашқы күндерінен-ақ аманкелді бұрынғы көтерілісшілерден қызыл партизандар отрядын құрып, Кеңес өкіметін қорғау күресіне белсене араласты. Торғай уезінің соғыс комиссары болып тағайындалды. 1918 жылы шілдеде Кеңес қызметкерлерінің бір тобын басқарып, Торғай уезінде ауылдық және облыстық Кеңестердің сайлауын өткізді.

Азамат соғысы жылдарында Ә. Жанкелдинмен бірге Қазақстанда тұңғыш ұлттық Қызыл Әскер бөлімдерін ұйымдастырды. Колчак әскерінің тылындағы партизандарға көмектесті. 1918 жылы қараша айында Аманкелді және Ә. Жанкелдин бастаған отряд ақ гвардияшылардан Торғай қаласын азат етті. 1919 жылы 20 сәуірде Торғайда Кеңес өкіметі құлатылды да, Аманкелді тұтқынға алынды.

Батыр қазақ азаматтарын бір-біріне қарсы қойған аласапыран уақыттың саясатының құрбаны болды. Мәйіті бір жылдан кейін әуелі Алакөлге, кейін (1940) Аманкелді ауданына әкелініп жерленді. Қабірінің басына ескерткіш орнатылды. (мүсінші Х. Наурызбаев).

Аманкелдінің туған ауданы және республиканың көптеген елді мекендері батырдың есімімен аталады. Алматы қаласында, аудан, облыс орталықтарында батырдың ескерткіш мүсіні орнатылған. Аманкелді

Имановтың ерлікке толы ғұмыры көптеген ақын-жазушылар, суретшілер мен композиторлардың шығармаларына арқау болды.

Халық ақындары Ж. Жабаев, О. Шипин т. б. ақындар батырға арнап өлең, поэмалар жазды. Жазушылар Ғ. Мүсірепов «Аманкелді» пьесасында, «Батырдың биік тұлғасы» кітабында, А. Нұрқанов «Халық батыры» шығармасында, Н. Ахметбеков «Аманкелді» поэмасында және «Дала қыраны» кітабында халық батырының көркем бейнесін сомдады.

Халық суретшілері Ә. Қастеев («Аманкелді» портр., «Аманкелді шабуылы», «Торғай жорығы») пен Қ. Телжанов («Аманкелді», «Аманкелді қызыл атты әскері») Аманкелді образын тартымды бейнелеген.

Аманкелді Иманов – қазақ халқының тарихында өшпес орын алған ұлы тұлға.

Ол туралы әдебиеттер:

418. Аманкелді Иманов [Мәтін] // Торғай елі : энцикл. / құраст. Т. Рсаев ; ред. А. Ахметов. – Алматы : «Арыс» баспасы, 2013. – Б. 39–45.
419. Аманкелді Иманов [Мәтін] // Торғай тарландары : өмірбаяндық энцикл. / Ә. Жақып. – Астана, 2009. – 1т. – 73-82 б.
420. Ахметбеков Н. Аманкелді: дастандар / Ахметбеков Н.; [құраст.: С. Әсіпов, Ә. Бекбаев]. – Алматы: Жазушы, 1990. – 520 б.
421. Батырдың биік тұлғасы: материалдар, фотодокументтер мен мақалалар жинағы / құраст.: Ш. Иманов, Х. Маданов. – Алматы: Қазақстан, 1986. – 140 б.
422. Мұхамеджанов З. Торғай комиссарлары: тарихи очерк / Мұхамеджанов З. – Алматы: Қазақстан, 1974. – 128 б.
423. Мырзағалиұлы М. 1916-1917 жылдардағы Торғай қазақтарының көтерілісі / Мырзағалиұлы М.; жауапты ред.: Қ. Әбдіғалпар ; алғы сөзін жазған: К. Нұрпейіс. – Алматы, 2005. – 168 б.
424. Нұрқанов А. Дала қыраны: деректі повесть / Нұрқанов А. – Алматы: Жалын, 1980. – 144 б.
425. Торғай көтерілісі. 1916-1917 жж: [құжаттар, мақалалар] / құраст.: Б. Әбдіғалиұлы. - Астана: Фолиант, 2016. – 248 б.
426. Аманкелді Иманов: мақалалар, документтер, материалдар / құраст.: М. Қ. Қозыбаев, П. М. Пахмурный. – Алматы: Қазақстан, 1975. – 279 б.
427. Байжан А. Кенесары хан мен Баубек батыр; Аманкелді Иманов пен Кейкі батыр: деректі хикаяттар / Байжан А.; [алғы сөзін жазғ.: Ғ. М. Құсайынов, Ж. З. Оразбаев]. – Алматы: Тоғанай Т, 2010. – 192 б.

Мерзімді басылымдардағы жарияланымдар:

428. Айқадамова, А. Амангелдінің домбырасы мұражай қорында / А. Айқадамова // Қостанай таңы. – 2016. – 16 тамыз. – Б. 4.
429. Айқадамова, А. "Батырдың асыл мұрасы" [Мәтін] : [кітапханада батыр Аманкелді Имановтың 140 ж ылдығына орай кеш ұйымдастырылды] / А. Айқадамова // Қостанай таңы. – 2013. – 1 наурыз. – Б. 3.
430. Алмат, О. Бір суреттің тарихы... [Мәтін] : [ұлт-азаттық көтерілісіне 100 жыл] / А. Орекен // Арқалық хабары. – 2016. – 15 қаңтар. – Б. 3
431. Алмат, О. Тарихымызды бұрмаламайық [Мәтін] : [Ұлт-азаттық көтерілісі туралы] / О. Алмат // Арқалық хабары. – 2016. – 5 тамыз. – Б. 3.
432. Әбдірайымұлы, Ә. Қаһарлы 1916 жыл [Мәтін] : [ұлт-азаттық көтерілісіне - 100 жыл] / Ә. Әбдірайымұлы // Қостанай таңы. – 2016. – 15 наурыз. – Б. 8
433. Әлмағамбетов, Б. Ескерткіш түбіндегі ой [Мәтін] : [Ұлт-азаттық көтерілісі туралы] / Б. Әлмағамбетов // Торғай таңы. – 1995. – 2 наурыз. – Б. 4
434. Байділдин, Ш. 1916 жылы ұлт-азаттық көтерілісінде Аманкелді батыр көтерген ту жайлы [Мәтін] : [Торғайдағы ұлт-азаттық көтерілісі жайында] / Ш. Байділдин // Қазақ. – 2013. – 16–30 тамыз. – Б. 6.
435. Байділдин, Ш. Аманкелді батыр бата алған киелі мешіт [Мәтін] : [Киелі мешіт жайында] / Ш. Байділдин // Арқалық хабары. – 2016. – 9 қыркүйек. – Б. 4
436. Байділдин, Ш. Комиссар Сұлтан Бектасов [Мәтін] : [Ұлт-азаттық көтерілісіне 100 жыл] / Ш. Байділдин // Қостанай таңы. – 2016. – 29 наурыз. – Б. 10.
437. Байділдин, Ш. Тарихымызды түгендейік [Мәтін] : ["Өр Торғай-Ерлік мекені" атты экспедиция оңтүстік аймақта болды] / Ш. Байділдин // Торғай. – 2016. – 25 қараша. – Б. 4.
438. Иманов, Б. Амангелді батыр [Мәтін] : [романнан үзінді] / Б. Иманов // Аманкелді арайы. – 2015. – 13 қараша. – Б. 7.
439. Ел Амангелді батырдың қазасын Әбдіғапардан көрді [Мәтін] : [Торғайдағы көтеріліс жайында журналист Бөгетбай Әлмағамбетпен сұхбат] / Әлмағамбет Б; сұхбаттасқан Бекен Қайратұлы // Аңыз адам. – 2016. – № 10. – Б. 22–24.
440. Жаубай, Е. Ақиқаты айтылмаған ақтаңдақтар көп [Мәтін] : [Торғайдағы ұлт-азаттық көтерілісіне 100 жыл] / Е. Жаубай // Қазақ үні. – 2016. – 14 маусым. – Б. 8–9.
441. Жолмырзаұлы, Е. Тайшым Орысұлы [Мәтін] : [Ұлт-азаттық көтерілісіне 100 жыл] / Е. Жолмырзаұлы // Мәдениет. – 2016. – № 9. – Б. 26–29.
442. Қоденұлы, М. 1916 жылғы Торғай даласындағы ұлт-азаттық көтеріліске 100 жыл [Мәтін] : [Торғай даласындағы көтеріліс жайында] / М. Қоденұлы // Торғай. – 2016. – 16 желтоқсан. – Б. 6.

443. Қуандықұлы, Қ. Батырдың анасы, жары Үрпекте жерленген [Мәтін] : [халық батыры Аманкелді батыр туралы деректер] / Қ. Қуандықұлы // Аманкелді арайы. – 2013. – 5 сәуір. – Б. 2.
444. Құлияс, Т. Ерлер есімі - ел есінде [Мәтін] : [Торғайдағы ұлт-азаттық көтеріліс] / Т. Құлияс // Қазақ. – 2016. – 22–29 қаңтар. – Б. 11.
445. Мақсат, Тәж-Мұрат. Үзілген үзенгі [Мәтін] : [батыр Амангелді Иманов туралы] / Тәж-Мұрат Мақсат // Қазақ. – 2015. – 16 қазан. – Б. 5, 6.
446. Мұсабаев, Х. 109 жасқа қараған қарт ана [Мәтін] : [тыл және еңбек ардагері Бижамал Бектепбергенова туралы] / Х. Мұсабаев // Қостанай таңы. – 2013. – 7 наурыз. – Б. 4.
447. Мұсабаев, Х. Терісбұтаққа тұңғыш сапар [Мәтін] : [батырдың бастау бұлағы, асыл тұрағы, ерлік шырағы] / Х. Мұсабаев // Аманкелді арайы. – 2013. – 5 сәуір. – Б. 1–2.
448. Нұржанов, Х. Торғайдың толқу кезінен естелік [Мәтін] : [Ұлт-азаттық көтерілістің 100 жылдығына орай] / Х. Нұржанов // Арқалық хабары. – 2016. – 15 шілде. – Б. 4.
449. Қоденұлы, М. Табыстырған Майдамтал [Мәтін] : [болған оқиғаның ізімен] / М. Ходенұлы // Қостанай таңы. – 2013. – 13 қараша. – Б. 8–9.
450. Жүнісұлы, Ж. Абыройын асырды Арқалықтың: [халық батыры А. Иманов ескерткіші туралы] / Ж. Жүнісұлы // Қостанай таңы. – 2002. – 5 қараша. – Б. 3.

Қазақстан Республикасының 2023 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндері

Қаңтар

- 1 – ақын, аудармашы **Ермек Өтетілеуовтің** туғанына 80 жыл (1938-2006).
- 1 – Қазақстанның халық әртісі **Бикен Римованың** туғанына 95 жыл (1923-2000).
- 1 – жазушы, қайраткер **Мұрат Әуезовтің** туғанына 75 жыл (1943).
- 2 – Халық әртісі **Шолпан Жандарбекованың** туғанына 95 жыл (1922-2005).
- 5 – кескіндемеші **Дулат Әлиевтің** туғанына 70 жыл (1948).
- 8 – композитор **Жолан Дәстеновтің** туғанына 75 жыл (1943-1991).
- 10 – жазушы **Алексей Николаевич Толстойдың** туғанына 140 жыл (1883-1945)
- 12 – жазушы **Леонида Петровича Гроссмананың** туғанына 135 жыл (1888-1965)
- 17 – ақын **Нұрхан Жанаевтың** туғанына 85 жыл (1933).
- 22- суретші **Владимир Нестеров** туғанына 110 жыл (1908-1988).

Ақпан

- 1 - әнші, композитор **Алтынбек Қоразбаев** туғанына 70 жыл (1948).
- 2 – «Қазақ» қоғамдық, саяси және әдеби газетіне 105 жыл (1913-1918).
- 2 – медицина ғылымының докторы **Мұхтар Әлиевтің** туғанына 85 жыл (1933).
- 4 - «Дружные ребята» газетінің шыққанына 85 жыл (1933).
- 7 - әнші, композитор **Иманжүсіп Құтпан** туғанына 155 жыл (1863-1931).
- 8 – Қазақстанның халық әртісі, балет бишісі **Сара Көшербаеваның** туғанына 85 жыл (1933-1999).
- 12 – жазушы **Асқар Алтайдың** туғанына 55 жыл (1963).
- 15 – кескіндемеші, суретші **Салихитдин Айтбаевтың** туғанына 80 жыл (1938-1994).
- 16 – философия ғылымының докторы **Жабайхан Әбділдиннің** туғанына 85 жыл (1933).
- 17 – Қазақ ССР-інің еңбек сіңірген әртісі **Кәмәси Өмірзақовтың** туғанына 105 жыл (1913-1965).
- 18 – академик **Кенжеғали Сағадиевтің** туғанына 80 жыл (1938).
- 24 – күйші, сазгер **Шәміл Әбілтай** туғанына 70 жыл (1948)
- 26 – күйші, композитор **Құрманғазы Сағырбайұлының** туғанына 195 жыл (1823-1889). «Абай» журналының жарыққа шыққанына 100 жыл (1918).

Наурыз

- 1 – ақын **Қайрат Бақберген**ның туғанына 65 жыл (1953).
- 5 – прозашы **Серік Әбдірайым**ның туғанына 75 жыл (1943).
- 10 – кинорежиссер **Сұлтанахмет Қоңырқожаұлы Қожықов**ның туғанына 95 жыл (1923-1988).
- 10 – жазушы **Өтеш Қырғызбаев**ның туғанына 65 жыл (1953).
- 12 – жазушы **Ермек Аманшаев**ның туғанына 55 жыл (1963).
- 13 – Қазақстанның халық әртісі, композитор **Мұқан Төлебаев**ның туғанын 105 жыл (1913-1960).
- 15 – жазушы **Кұланбай Көпішев**тің туғанына 105 жыл (1913-2002).
- 15 – жазушы **Апбаз Қаражігітұлы**ның туғанына 85 жыл (1923).
- 15 – ақын **Ғалымжан Мұқанов**ның туғанына 65 жыл (1953).
- 15 – скрипкашы **Айман Мұсақожаеваның** туғанына 60 жыл (1958).
- 22 – жазушы **Марат Қабанбайдың** туғанына 70 жыл (1948-2000).
- 24 – ақын **Рафаэль Ниязбеков**ның туғанына 75 жыл (1943).
- 26 – Қазақстанның халық әртісі, теледидар және радиобабының дикторы **Әнуарбек Байжанбаев**ның туғанына 95 жыл (1923-1989).
- 29 – жазушы **Ғалым Қалибекұлы**ның туғанына 55 жыл (1963).

Сәуір

- 4 – музыкатанушы **Төлеутай Ыбыраев**ның туғанына 75 жыл (1943).
- 15 – жазушы **Абдулла Құлыбеков**тің туғанына 115 жыл (1903-1953).
- 21 – ақын **Бақытжан Тобаяқов**ның туғанына 65 жыл (1953).
- 22 – Қазақстанның халық әртісі **Нұрмұхан Жантөрин** туғанына 90 жыл (1928-1990).
- 24 – Қазақ дәрігері, ғалым журналист, педагог, қоғам қайраткері, профессор **Халел Досмухамбетов**ның туғанына 135 жыл (1883-1939).
- 25 – Қазақстанның халық әртісі, актер **Қалыбек Қуанышев**ның туғанына 125 жыл (1893-1968).
- 25 – ақын, аудармашы **Валерий Александрович Антонов**ның туғанына 85 жыл (1933).
- 30 – Қазақстанның халық суретшісі, кескіндемеші **Әубәкір Ысмайлов**ның туғанына 105 жыл (1910-1998).

Мамыр

- 1 – кескіндемеші **Сабыр Мәмбеев** туғанына 90 жыл (1928).
- 10 – ақын **Бауыржан Жақып**ның туғанына 55 жыл (1963).
- 1 – балалар ақыны, аудармашы **Сұлтан Қалиев**тің туғанына 75 жыл (1943).
- 5 – жазушы **Сейітқазы Досымов**ның туғанына 75 жыл (1943-1977).
- 5 – журналист **Серік Әбдірайымұлы**ның туғанына 75 жыл (1943).
- 7 – жазушы **Орынбай Шойбек**тің туғанына 65 жыл (1953).

- 9 – жазушы **Сейдахмет Бердіқұловтың** туғанына 85 жыл (1933-1994).
- 9 – Қазақ ССР-інің еңбек сіңірген әртісі, әнші **Бекен Бәкенұлы Жылысбаевтың** туғанына 95 жыл (1923).
- 10 – заңгер, мемлекет және қоғам қайраткері **Бақытжан Қаратаевтың** туғанына 165 жыл (1863-1934).
- 11 – жазушы **Рахматулла Райымқұловтың** туғанына 105 жыл (1913-1978).
- 12 – жазушы **Серік Байхоновтың** туғанына 65 жыл (1953).
- 15 – жазушы **Жәнібек Кәрібозиннің** туғанына 75 жыл (1933-1984).
- 17 – Мемлекет қайраткері, тарих ғылымының докторы **Қасым-Жомарт Тоқаевтың** туғанына 75 жас (1953).
- 20 – Қазақстанның халық әртісі **Әнуар Молдабеков** туғанына 80 жыл (1938-1985).
- 29 – ақын **Әсел Омардың** туғанына 50 жыл (1973).
- 30 – ақын **Нармахан Бегалиевтің** туғанына 80 жыл (1943).
- 30 – композитор **Борис Ерзакович** туғанына 115 жыл (1908-1977).

Маусым

- 2 – кинорежиссер, суретші **Әмен Хайдаровтың** туғанына 100 жыл (1923).
- 3 – жазушы **Орынкүл Тәжиеваның** туғанына 80 жыл (1943).
- 6 – сыншы, әдебиеттанушы **Хансейіт Әбдезұлының** туғанына 70 жыл (1953).
- 13 – журналист, аудармашы **Ерлан Сатыбалдиевтің** туғанына 70 жыл (1953).
- 15 – жазушы **Жұмабек Еділбаевтың** туғанына 100 жыл (1923-1983).
- 15 – Қазақ ССР-інің халық әртісі, актер **Мұхтар Бақтыгереевтің** туғанына 90 жыл (1933-1999).
- 16 – журналист **Қайрат Әлімбектің** туғанына 60 жыл (1963).
- 20 – ақын **Тыныштықбек Әбдікәкімұлының** туғанына 70 жыл (1953).
- 23 – Қазақ ССР-інің еңбек сіңірген өнер қайраткері **Асылбек Нұғмановтың** туғанына 90 жыл (1933).
- 25 – Алаш қайраткері **Мағжан Жұмабаевтың** туғанына 130жыл (1893-1939).

Шілде

- 1 – Қазақстанның халық әртісі **Жамал Бектасованың** туғанына 100 жыл (1923).
- 10 – ақын **Виктор Георгиевич Фетьконың** туғанына 80 жыл (1943).
- 10 – Қазақстанның халық әртісі **Рахима Жұбатұрованың** туғанына 80 жыл (1943).
- 15 – «Наука Казахстана» газетінің шыққанына 30 жыл (1993).
- 17 – суретші **Рашид Юлдашевтің** туғанына 90 жыл (1933).
- 18 – орыс ақыны **Евгений Евтушенконың** туғанына 90 жыл (1933).
- 22 – ақын, прозашы **Әлсейіт Ақпанбетұлы** туғанына 80 жыл (1943).
- 24 – ақын, композитор **Шәкерім Құдайбердіұлы** туғанына 165 жыл (1858).

- 1931).
- 29 – Қазақстанға еңбек сіңірген архитектор **Лев Леонидович Ухоботов** туғанына 90 жыл (1933).
- 29 – орыс жазушысы **Василий Антоновтың** туғанына 100 жыл (1923-1984).

Тамыз

- 5 – ақын **Василий Иванович Лебедев-Кумачаның** туғанына 125 жыл / 1898-1949/
- 9 – композитор **Иоганн Себастьян Бах** туғанына 375 жыл / 1648-94/
- 9 – Қазақ ССР-інің еңбек сіңірген өнер қайраткері **Игорь Борисович Бальхозиннің** туғанына 110 жыл (1913-1988).
- 18 – жазушы Аманқос Ершуовтың туғанына 80 жыл (1943).
- 21 – Орал қаласының негізі қаланғанына 410 жыл (1613).
- 22 – жазушы **Алексей Иванович Ермеев** туғанына 115 жыл / 1908-87/
- 24 – суретші **Леонид Павлович Леонтьевтің** туғанына 110 жыл (1913-1983)

Қыркүйек

- 8 – халық ақыны **Расул Гамзатовтың** туғанына 100 жыл (1923-2003).
- 9 – жазушы, драматург **Әкім Таразидің** туғанына 90 жыл (1933).
- 9 – жазушы **Лев Николоевич Толстойдың** туғанына 195 жыл / 1828-1910/
- 13 – балет бишісі **Нұрсұлу Тапалованың** туғанына 100 жыл (1923-1998).
- 15 – Қазақстанның еңбек сіңірген өнер қайраткері, тұңғыш профессионал, дүнген композиторы **Бәкір Яхиянұлы Баяхуновтың** туғанына 90 жыл (1933).
- 15 – жазушы **Қабыш Жәркеновтың** туғанына 90 жыл (1933-1997).
- 16 – жазушы **Дулат Шалқарбаевтың** туғанына 100 жыл (1923).
- 16 – суретші **Әлі Жүсіпов** туғанына 95 жыл (1928-1976).
- 22 – Гуманитарлық ғылым академиясының академигі, профессор **Ертай Төлемісовтың** туғанына 90 жыл (1933-1996).
- 24 – жазушы **Федор Егоровтың** туғанына 110 жыл (1913-1975).
- 26 – ақын **Таир Жароковтың** туғанына 115 жыл / 1908-1965/
- 28 – жазушы, драматург **Оралхан Бөкеевтің** туғанына 80 жыл (1943-1993).

Қазан

- 2 - әртіс, режиссер **Тұңғышбай Жаманқұловтың** туғанына 75 жыл (1948).
- 2 – жазушы **Кемел Тоқаевтың** туғанына 100 жыл (1923-1986).
- 10 – жазушы **Абдулхай Рузыевтың** туғанына 100 жыл (1923-1984).
- 12 – суретші **Шәкен Ниязбековтың** туғанына 85 жыл (1938).
- 13 – композитор **Әсет Бейсеуовтың** туғанына 85 жыл (1938-1996).
- 14 – ақын, жазушы **Владислав Петрович Крапивин** туғанына 85 жыл /1938-2020/

- 15 – Қазақ ССР-інің еңбек сіңірген әртісі **Қалкен Әділшіновтың** туғанына 110 жыл (1913-1980).
- 15 – кескіндемеші **Камил Шаяхметов** туғанына 95 жыл (1928-1995).
- 17 – жазушы **Шәкен Күмісбаевтың** туғанына 80 жыл (1943).
- 22 – жазушы **Амантай Сатаевтың** туғанына 90 жыл (1933-2003).
- 25 – жазушы **Тахауй Ахтановтың** туғанына 100 жыл (1923-1994).
- 28 – ағартушы, демократ ақын **Сұлтанмахмұт Торайғыровтың** туғанына 130 жыл (1893-1920).
- 29 – ақын **Мұсафар Әлімбаевтың** туғанына 100 жыл (1923).
- 31 – Республикалық орыс драма театрының құрылғанына 90 жыл (1933).

Қараша

- 2 – жазушы **Бақыт Кәрібаеваның** туғанына 80 жыл (1943).
- 5 – ҚР Президентінің «Болашақ» халықаралық степендиясы тағайындалғанына 30 жыл (1993).
- 6 Қазақстанның халық әртісі, балетмейстер **Дәурен Әбіровтың** туғанына 100 жыл (1923).
- 9 – ақын, жазушы **Иван Сергеевич Тургенев** туғанына 205 жыл /1818-1883/
- 12 – жазушы **Эрнест Төрехановтың** туғанына 80 жыл (1943).
- 14 – ақын, прозашы **Генке Гербеттің** туғанына 110 жыл (1913-1999).
- 15 – ҚР ұлттық валютасы енгеніне 30 жыл (1993).
- 19 – кескіндемеші **Амандос Ақанаевтың** туғанына 75 жыл (1948).
- 20 – ақын **Тұрап Айдаровтың** туғанына 90 жыл (1933-1994).
- 22 – ақын **Николай Николаевич Добронравов** туғанына 95 жас / 1928/
- 23 – драматург, балалар жазушысы **Николай Николаевич Носов** туғанына 115 жыл / 1908-1976/
- 28 – мүсінші **Александр Михайлович Опекушин** туғанына 185 жыл /1838-1923/

Желтоқсан

- 5 – жазушы **Жекен Жұмахановтың** туғанына 110 жыл (1913-1978).
- 5 – прозашы **Құрманғазы Мұстафиннің** туғанына 80 жыл (1943).
- 5 – ақын **Ерназар Розметовтің** туғанына 90 жыл (1933).
- 5 – ақын **Фёдор Иванович Тютчевтің** туғанына 220 жыл / 1803-1973/
- 11 – жазушы **Александр Исаевич Солженицынның** туғанына 105 жыл /1918-2008
- 12 – жазушы **Шыңғыс Айтматовтың** туғанына 95 жыл (1928-2008).
- 15 – жазушы **Әбулахап Райымбековтің** туғанына 100 жыл (1923).
- 15 – ақын **Қалижан Бекхожиннің** туғанына 105 жыл (1913-1990).
- 17 – жазушы **Өтебай Қанафиннің** туғанына 100 жыл (1923-1990).
- 18 – жазушы **Естен Арасанбайдың** туғанына 70 жыл (1953).

- 20 – Қазақ ССР-інің халық әртісі **Шәріпбай Сәкиевтің** туғанына 110 жыл (1913-1989).
- 23 – журналист **Уақап Қыдырханұлының** туғанына 90 жыл (1933).
- 25 – жазушы **Жанат Ахмадиевтің** туғанына 80 жыл (1943).
- 27 – Қазақстанның халық әртісі, актер **Шахан Мусиннің** туғанына 110 жыл (1913-1999).
- 27 - журналист, жазушы **Темірхан Момбекұлының** туғанына 70 жыл (1953).
- 29 – Қазақ ССР-інің еңбек сіңірген әртісі **Петр Дубовцевтің** туғанына 110 жыл (1913-1988).
- 30 – ақын **Нұркенже Хасеновтің** туғанына 80 жыл (1943).
- 31 – тарихшы, тарих ғылымының докторы **Әмір Қанапиннің** туғанына 110 жыл (1913-1988).

Айы, күні белгісіз атаулы күндер

- **Әбілхайыр ханның** /Кіші жүз ханы/ туғанына 330 жыл.
- «Жазушы» баспасы құрылғанына 90 жыл (1933).
- Өнші, актер **Әміре Қашаубаевтың** туғанына 135 жыл (1888-1934)
- Күйші, композитор **Құрманғазы Сағырбайұлы** туғанына 200 жыл (1823-1889).
- Қазақ ССР-інің еңбек сіңірген әртісі Зейнолла Көшкінбаевтың туғанына 110 жыл (1913-1956).
- Қазақстан Суретшілер Одағы құрылғанына 90 жыл (1933).
- Қазақстан Республикасының халық әртісі **Рашид Мұсабаевтың** туғанына 90 жыл (1933).
- «Простор» журналы жарық көргеніне 90 жыл (1933).
- ақын **Пернебай Дүйсенбайұлы** туғанына 80 жыл (1943).
- жазушы **Тілеген Шопашевтің** туғанына 100 жыл (1923-1978).
- «Экономика и жизнь» журналының жарық көргеніне 100 жыл (1923).
- «Қазақ» газетінің жарық көргеніне 110 жыл (1913-1918).
- Қазақстан Республикасы Мемлекеттік архиві құрылғанына 80 жыл (1943).

Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік мерекелер

1-2 қаңтар	Жаңа Жыл
8 наурыз	Халықаралық әйелдер күні
21-23 наурыз	Наурыз мейрамы
1 мамыр	Қазақстан халқының бірлігі мерекесі
7 мамыр	Отан қорғаушы күні
9 мамыр	Жеңіс күні мерекесі
6 шілде	Астана күні
30 тамыз	Қазақстан Республикасының Конституциясы күні

1 желтоқсан Қазақстан Республикасының
Тұңғыш Президенті күні

Қазақстан Республикасының Ұлттық мерекесі

16-17 желтоқсан Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күні

Қазақстан Республикасындағы кәсіптік және өзге де мерекелер

10 қаңтар Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланы күні
1 наурыз Алғыс айту күні (2016 жылдан өзгертілген)
Жерге орналастыру, геодезия және картография күні –
наурыздың екінші жексенбісі
2 наурыз Туберкулез ауруына дүниежүзілік күрес күні.
27 наурыз Халықаралық театр күні
1 сәуір Күлкі күні
2 сәуір Геолог күні – сәуірдің бірінші жексенбісі
2 сәуір Халықаралық балалар кітабы күні
7 сәуір Дүниежүзілік денсаулық күні
12 сәуір Ғылым қызметкерлері күні
21 сәуір Қазақстан Республикасы Мемлекеттік күзет
қызмет күні
23 сәуір Дүниежүзілік кітап және авторлық құқық күні
24 сәуір Халықаралық жастар ынтымағы күні
5 мамыр Халықаралық мүгедектер құқығын қорғау күні
17 мамыр Халықаралық мұражайлар күні
21 мамыр Мәдениет және өнер қызметкерлерінің күні
28 мамыр Химия өнеркәсібі қызметкерлерінің күні
31 мамыр Саяси қуғын-сүргін және ашаршылық
құрбандарын еске алу күні
1 маусым Халықаралық балаларды қорғау күні
4 маусым Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері күні
5 маусым Эколог күні
11 маусым Жеңіл өнеркәсіп қызметкерлерінің күні – маусымның
екінші жексенбісі
18 маусым Медицина қызметкері күні – маусымның үшінші жексенбісі
23 маусым Мемлекеттік қызметші күні
23 маусым Полиция күні
28 маусым Байланыс және ақпарат қызметкерлерінің күні
2 шілде Дипломатиялық қызмет күні
9 шілде Балық шаруашылығы қызметкерлері күні – шілденің
екінші жексенбісі

- 13 шілде** Қазақстан Республикасы ұлттық қауіпсіздік органдары қызметкерлері күні
- 16 шілде** Металлург күні – шілденің үшінші жексенбісі
- 23 шілде** Сауда қызметкерлері күні – шілденің төртінші жексенбісі
- 6 тамыз** Көлік қызметкерлері күні – тамыздың бірінші жексенбісі
- 13 тамыз** Құрылысшы күні – тамыздың екінші жексенбісі
- 18 тамыз** Шекарашылар күні
- 20 тамыз** Спорт күні – тамыздың үшінші жексенбісі
- 27 тамыз** Шахтер күні – тамыздың соңғы жексенбісі
- 1 қыркүйек** Білім күні
- 3 қыркүйек** Мұнай-газ кешені қызметкерлерінің күні – қыркүйектің бірінші жексенбісі
- 5 қыркүйек** Қазақстан халқы тілдерінің күні
- 10 қыркүйек** Отбасы күні – қыркүйектің екінші жексенбісі
- 24 қыркүйек** Еңбек күні - қыркүйектің соңғы жексенбісі
- 24 қыркүйек** Машина жасаушы күні – қыркүйектің соңғы жексенбісі
- 28 қыркүйек** Атом саласының қызметкерлерінің күні
- 30 қыркүйек** Әділет органдары қызметкерлерінің күні Мәдениет және өнер қызметкерлері күні – қыркүйектің соңғы жексенбісі
Мұғалім күні – қазанның бірінші жексенбісі
- 1 қазан** Халықаралық қарттар күні
- 1 қазан** Халықаралық музыка күні
- 5 қазан** Халықаралық дәрігерлер күні
- 15 қазан** Орман шаруашылығы қызметкері күні – қазанның үшінші жексенбісі
- 19 қазан** Құтқарушы күні
- 25 қазан** Республика күні
- 29 қазан** Әлеуметтік қорғау жүйесі қызметкерлерінің күні – қазанның соңғы жексенбісі
- 5 қараша** Сыртқы барлау күні
- 8 қараша** Статистика күні
- 15 қараша** Ұлттық валюта – теңге күні, Қазақстан Республикасы қаржы саласы қызметкерлерінің кәсіби мерекесі
- 17 қараша** Халықаралық студенттер күні
- 19 қараша** Ауыл шаруашылық қызметкерлері күні – қарашаның үшінші Жексенбісі
- 6 желтоқсан** Прокуратура күні
- 12 желтоқсан** Кеден органы қызметкерлері күні
- 17 желтоқсан** Энергетик күні – желтоқсанның үшінші жексенбісі
- 20 желтоқсан** Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фельдъегерлік қызмет күні

Шетел әдебиетшілерінің атаулы күндері

Қаңтар

- 1 – венгриялық ақын Шандор Петёфидің туғанына 200 жыл (1823-1849)
- 10 – публицист, жазушы **Алексей Николаевич Толстойдың** туғанына 140 жыл (1883-1945)
- 12 – француз ақыны **Шарля Перроның** туғанына 395 жыл (1628-1703)
- 15 – академик **Алексей Федорович Уткиннің** туғанына 95 жыл (1928-2014)
- 22 – ағылшын ақыны Джорджа Гордона Байронның туғанына 235 жыл (1788-1824)

Ақпан

- 8 – француз жазушысы **Жюля Вернаның** туғанына 195 жыл (1828-1905)
- 10 – неміс ақыны **Бертольт Брехттың** туғанына 125 жыл (1898-1956)
- 13 – бельгиялық жазушысы **Жорж Жозеф Кристиан Сименонның** туғанына 120 жыл (1903-1989)
- 27 – америкалық жазушы, драматург **Ирвин Шоудың** туғанына 110 жыл (1913-1984)
- 28 – француз жазушысы **Мишель де Монтеньның** туғанына 490 жыл (1533-1592)

Сәуір

- 4 – ағылшын жазушысы **Томас Майн Ридтің** туғанына 205 жыл (1818-1883)
- 9 – француз актеры **Жан –Поль Бельмондоның** туғанына 90 жыл /1933/
- 12 – испан әншісі **Монсеррат Кабальенің** туғанына 90 жыл (1933-2018)
- 15 – америкалық жазушы **Генри Джеймстің** туғанына 180 жыл (1843-1916)
- 28 – ағылшын жазушысы **Сэр Теренс Дэвид Джон Пратчетт** туғанына 75 жыл (1948-2015)

Мамыр

- 17 – француз жазушысы **Анри Барбюстың** туғанына 150 жыл (1873-1935)
- 28 – ағылшын жазушысы **Ян Ланкастер Флемингтің** туғанына 115 жыл (1908-1964)

Маусым

- 5 – испан ақыны **Федерико Гарсиа Лоркидің** туғанына 125 жыл (1898-1936)
- 12 – америкалық жазушы **Джеймс Оливер Кервудтың** туғанына 145 жыл (1878-1927)
- 22 – неміс жазушысы **Эрих Марии Ремарка** туғанына 125 жыл (1898-1970)
- 25 – ағылшын жазушысы **Джордж Оруэлланың** туғанына 120 жыл (1903-1950)

Шілде

- 16 – америкалық ақын **Роберт Шеклидің** туғанына 95 жыл (1928-2005)
25 – швед жазушысы **Мария Грипенің** туғанына 100 жыл (1923-2007)
30 – ағылшын жазушысы **Эмили Джейн Бронтенің** туғанына 205 жыл (1818-1848)

Тамыз

- 15 – ағылшын жазушысы **Эдит Несбиттің** туғанына 165 жыл (1858-1924)

Қыркүйек

- 4 – француз жазушысы **Франсуа Рене де Шатобрианның** туғанына 255 жыл (1768-1848)
5 – италиян жазушы, философ **Томмазо Кампанелланың** туғанына 455 жыл (1568-1639)
9 – неміс жазушысы **Клеменс Брентано де ла Роштың** туғанына 245 жыл (1778-1842)
15 – француз жазушысы **Франсуа де Ларошфуконың** туғанына 410 жыл (1613-1680)
20 – америкалық жазушы **Эптон Билл Синклердің** туғанына 145 жыл (1878-1968)
28 – француз жазушысы **Проспер Мерименің** туғанына 220 жыл (1803-1870)

Қазан

- 5 – француз жазушысы **Дени Дидроның** туғанына 310 жыл (1713-1784)
10 – француз жазушысы **Клод Симонның** туғанына 110 жыл (1913-2005)
28 – ағылшын жазушысы **Артур Ивлин Сент-Джон Во** туғанына 120 жыл (1903-1966)

Қараша

- 7 – француз жазушысы **Альбер Камюдің** туғанына 110 жыл (1913-1960)
12 – неміс жазушысы **Ханса Вернера Рихтердің** туғанына 115 жыл (1908-1993)
24 – ағылшын жазушысы **Лоренса Стернаның** туғанына 310 жыл (1713-1768)

Желтоқсан

- 9 – ағылшын ақыны **Джона Мильтонаның** туғанына 415 жыл (1608-1674)
18 – америкалық актер **Уильям Брэдли Питтің** туғанына 60 жас (1963)

Есімдердің алфавиттік көрсеткіші

- Абдуллин, Ә. – 242
Айқадамова, А. – 160, 428-429.
Айтмағанбетов, А. – 278
Алмат, О. – 430–431
Асылханұлы, С. – 65
Аханбайқызы, А. – 76
Аханқызы, Н. – 161
Ахатов, Е. – 17
Ахметбеков Н. – 420
Ахметов, С. – 18–20
Әбдірайымов, С. – 279
Әбдірайымұлы, Ә. – 432
Әбілқәкімтегі, С. – 280
Әбілхасенұлы, С. – 281
Әбеу, К. – 21
Әбілтаев, Ә. – 77–78
Әжіғалиева, А. – 111
Әлмағанбетов, Б. – 22, 433
Әлім Қ. – 66–67, 80–83, 222
Әлімбаев, М. – 223
Әл-Тарази, Т. – 79
Әмірбекұлы, С. – 84
Әмірқосымов, С. – 23
Әубәкіров, Т. – 24
Бабасова, Б. – 283
Базылбекова, С. – 284
Байдебеков, Қ. – 25
Байділдина, Қ. – 26
Байділдин, Ш. – 27, 88–89, 112, 434–437.
Байжан, А. – 285, 427
Бекболатұлы, К. – 243
Бектасова, Г. – 87
Бектемісов, А. – 163–166
Боранбаев, Ә. – 68–69, 74, 86
Боранбекқызы, Д. – 90
Ғазизұлы, М. – 167–169
Ғапбасов, Ж. – 109–110, 119–132.
Дербісек, О. – 170
Деріпсалдин, Қ. – 142–152, 186–187.
Досанов, С – 91.
Досжанова, Қ. – 171
Досжанов, Х. – 30-31
Елмұратов, Қ. – 244
Есали, А. – 92
Есенжол, А. – 33
Есмағанбетов, Қ - 113, 172
Жабайтегі, О. - 173
Жақсан, О. – 93, 157, 174
Жақсылықұлы, А. – 175
Жанғалиева, Б. – 94
Жантасов, Ә. – 287
Жармағамбетов, Қ. – 214–221, 224–229, 254.
Жаубай, Е. – 440
Жәрімбетова, Н. – 176, 245
Жолмырзаұлы, Е. – 441
Жұмабеков, С. – 35
Жұмағұлов, С. – 36
Жұмаділдақызы, Г. – 37
Жұматұлы, Д. – 179
Жүзбай, А. – 178, 246
Жүнісұлы, Ж. – 95–96, 115, 247–252, 269–275, 302–417, 450.
Жүнісұлы, М. – 288
Зейнішқызы, М. – 291
Иманов, А. – 418–419, 426
Иманов, Б. – 438
Исабеков, Д. – 97
Карбозов, Т. – 38
Кәдірұлы, А. – 180–181
Кенжеахметұлы, С. – 253
Күлен, Қ. – 185
Қайырбеков, Ғ. – 232
Қалиев, Д. – 40
Қанатбеков, Ә. – 255
Қанафин, Қ – 116
Қирабаев, С. – 233, 256
Қиысханұлы, Қ – 189
Қоденұлы, М. – 442, 449
Қожакеев, Т. – 292

Қожасов, О. – 138
Қожахметұлы, Е. – 293
Қойшыбайұлы, М. – 294
Қуандықұлы, Қ. – 41–43, 191, 443
Құлияс, Т. – 444
Құндақбайұлы, Б. – 72
Мақсат, Т. – 445
Меңдібай, С. – 44, 295–297
Мешітбаев, Н. – 192
Молдашұлы, Б. – 118
Мұсабаев, Х. – 45–47, 100, 194, 446–447.
Мұкатов, Н. – 98–99, 159, 193, 234–236, 257–260, 276, 298.
Мұхамеджанов З. – 422
Мырзағалиұлы М. – 423
Нарымбетов, Ә. – 237, 238
Нұрбеков, С. – 101
Нүргелдіұлы, Н. – 48
Нұржанов, Х. – 448
Нұрқанов А. – 424
Нұрман, А. – 195
Орманов, Қ. – 239
Оспанов, М. – 196
Оспанұлы, С. – 197, 240, 261
Оташев, С. – 299
Оташұлы, М. – 198
Өтелбаева, С. – 199–200
Рахым, Н. – 201
Садықова, Г. – 51
Сабыржанұлы, С. – 300
Салпенова, А. – 205
Сәдуақасов, Н. – 52
Сәтбаева, Ш. – 262
Сәрсекеев, Қ. – 241
Сәуекенов, Б. – 206
Сейдахметов, Т. – 102–103
Смайылова, Г. – 53–54, 207
Сығай, С. – 55, 104
Сыдықова, Г. – 208
Тажин, Н. – 58
Тамабекқызы, Н. – 105
Таутанқызы, Л. – 59
Тәукенов, Ж. – 60
Тәшетұлы, М. – 263
Төлебаев, Д. – 211
Төлеуханқызы, А. – 61
Тұрмағамбетов, Н. – 264
Тілеубай, Б. – 106
Уахитов, Б. – 63
Хайруллин, У. – 64
Шүкенов, А. – 107
Шүкірұлы, С. – 301
Ыбырай, Ә. – 212–213
Ыдырысов, Ә. – 266
Ысмағұл, М. – 267

Мазмұны:

1. Құрастырушыдан.....	4
2. Арқалық қаласы және аймағының 2023 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндер.....	5-7
3. Айы мен күні белгісіз атаулы күндер.....	7
4. Аманкелді ауданының құрылғанына 95 жыл.....	8-14
5. Боранбаев Әнуар.....	15-18
6. Ғапбасов Жәнібек.....	18-21
7. Деріпсалдин Қалибек.....	21-28
8. Жармағамбетов Қайнекей.....	29-33
9. Жүнісұлы Жақсылық.....	34-43
10. Иманов Аманкелді.....	44-47
11. Қазақстан Республикасының 2023 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндері.....	48-53
12. Айы күні белгісіз атаулы күндер.....	53
13. ҚР мемлекеттік мерекелер.....	53
14. Ұлттық мереке.....	54
15. ҚР кәсіптік және өзге де мерекелер.....	54-55.
16. Шетел әдебиетшілердің атаулы күндері.....	56-57
17. Есімдердің алфавиттік көрсеткіші.....	58-59

Шығ. жауапты:.... К. Б. Боробаева
Құрастырушы:..... С. М. Көшкінбай,
Т. С. Қойшыбаева
Безендірген:..... С. М. Көшкінбай
Редакторы:..... С. Қ. Ибикенова

Басуға 26.09.2022 ж. қол қойылды
Қаріп түрі Times New Roman.
Басылымның көлемі
Таралымы 5 дана

**«Арқалық қаласындағы
облыстық № 2 әмбебап ғылыми кітапханасы» КММ**

**110300, Қостанай облысы, Арқалық қаласы
Абай көшесі, 62. Тел. (факс) 7-09-16.
E – mail:arkounb@mail.ru**

